

Vlaams
Parlement

vergadering **C72**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 8 december 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het pact tussen de onderwijskoepels en FEVIA over het bannen van ongezonde dranken en tussendoortjes op school – 549 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de engagementsverklaring inzake ongezonde voeding en tussendoortjes en het weren van plastic flessen en blikken op school – 559 (2016-2017)	9
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het statuut en de weddeschalen van personeelsleden in het hoger onderwijs – 567 (2016-2017)	11
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het aanbod anderstalige opleidingen in het hoger onderwijs – 577 (2016-2017)	14
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de nepuniversiteiten – 595 (2016-2017)	18
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de stand van zaken na de hoorzitting over de knelpuntennota van het Kinderrechtencommissariaat – 597 (2016-2017)	22
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de samenwerking van GO!-scholen met de antiabortusbeweging Youth for Life in het kader van seksuele opvoeding – 606 (2016-2017)	29

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het pact tussen de onderwijskoepels en FEVIA over het bannen van ongezonde dranken en tussendoortjes op school – 549 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, op maandag 28 november 2016 ondertekenden de onderwijskoepels en de Federatie Voedingsindustrie (FEVIA) een engagementsverklaring om in de scholen geen gesuikerde dranken en ongezonde tussendoortjes meer aan te bieden. Dat klonk me als muziek in de oren. Het is de bedoeling om leerlingen voortaan alleen maar gezonde keuzes te geven, namelijk melk, water, yoghurt, rijstwafels, fruit en groenten. De engagementsverklaring is gebaseerd op de aanbevelingen van VIGeZ, het Vlaams Instituut voor Gezondheids promotie en Ziektepreventie.

Er is een hele weg afgelegd, maar dat er uiteindelijk een engagementsverklaring is, is natuurlijk een heel goede zaak. We hebben het in deze commissie al herhaaldelijk gehad over het bannen van frisdranken op school, eventueel gekoppeld aan het toekennen van een label 'gezonde school'. Dat werd door uw voorganger afgewezen, maar wordt gelukkig deze legislatuur wel onderzocht. In antwoord op mijn vraag om uitleg van 1 oktober 2015 stelde u dat u "wilt nagaan welke meer drastische wegen we kunnen bewandelen in het kader van gezondheidsbeleid op school".

Een gezonde voeding vormt de basis van een algemene gezondheid. Ze heeft een invloed op het lichaamsgewicht en de gezondheid van het gebit, om nog maar te zwijgen over de effecten van een suikerdosis op de concentratie van de leerlingen. Wie gezonde keuzes krijgt, zal ook meer gezonde keuzes maken. Jong geleerd, is oud gedaan. Dat weten we allemaal.

Nu de koepels de engagementsverklaring hebben ondertekend, blijft de beslissing nog altijd bij de school om daadwerkelijk de frisdrankautomaten te bannen en te vervangen door andere producten. Voor sommigen zal het niet zo makkelijk zijn, aangezien hieraan ook financiële gevolgen verbonden zijn. Dankzij de engagementsverklaring wordt het aanbod vanuit de voedselindustrie wel gezonder. Ik heb begrepen dat er sprake is van een soort matrix – al weet ik dat dit een beladen woord is in deze commissie –: welk aanbod kan er worden gedaan en wat er wordt afgebouwd tegen 2020-2021? Er is voor bepaalde zaken een uitdoofbeleid.

Het voorliggende pact is vooral bestemd voor het secundair onderwijs. Daar is het aanbod aan ongezonde dranken en tussendoortjes immers nog veel groter dan in het basisonderwijs, maar ook in de basisschool drinken de leerlingen nog vaak fruitsap en chocomelk. Ook scoort het lager onderwijs heel goed wat betreft het aanbod van gratis drinkwater.

Minister, kunt u meer duiding geven bij de aanbevelingen van VIGeZ die aan de basis liggen van de engagementsverklaring over gezonde voeding op school? Zijn deze aanbevelingen gebaseerd op de meest recente indicatorenbevraging van VIGeZ, waarover u sprak in antwoord op mijn vraag om uitleg over dit thema van 1 oktober 2015 en waarvan de resultaten dit najaar bekend zouden moeten zijn? Kunt u meer informatie geven over de resultaten hiervan? Wat zijn de precieze modaliteiten van de engagementsverklaring? Hoe zullen de individuele scholen worden gemotiveerd om de modaliteiten van de engagementsverklaring nauwgezet te volgen? Hoe zal de naleving worden opgevolgd? Wordt in een evaluatie voorzien? Hoe zal gereageerd worden op scholen die toch niet de overstap maken naar de meest gezonde keuzes? Is hierover iets opgenomen in de engagementsverklaring?

De engagementsverklaring is voornamelijk bestemd voor het secundair onderwijs. We weten dat de situatie in het basisonderwijs helemaal anders is. Is een gelijkaardig initiatief in de maak voor het basisonderwijs?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dames en heren, vooraleer antwoord te geven op de punctuele vragen wil ik verduidelijken dat de engagementsverklaring er kwam op basis van het advies van de Vlaamse Onderwijsraad over beleidsmaatregelen ten aanzien van gesuikerde dranken in het secundair onderwijs. Ze geldt zowel voor basisscholen als voor secundaire scholen. Dat is af te leiden uit de indicatoren die we nastreven, waarin zowel voor het basis- als voor het secundair onderwijs cijfers zijn opgenomen. Een van mijn voorgangers had al een pact gesloten met het basisonderwijs, waardoor de effecten daar nu al te zien zijn. Gesuikerde dranken zijn er zo goed als verdwenen. Er zijn er die twijfelen aan het effect van zo'n pact, maar ook zonder hard verbod kunnen er resultaten worden geboekt. Dit pact is eerder bedoeld voor het secundair onderwijs, gelet op de stappen die in het verleden al zijn gezet in het basisonderwijs, maar geldt eigenlijk wel voor beide.

De meest recente resultaten van de indicatorenbevraging zullen door minister Vandeurzen bekendgemaakt worden op de gezondheidsconferentie van 16 en 17 december. Ik moet hem die primeur gunnen.

Voor de engagementsverklaring hebben we ons gebaseerd op de resultaten uit de indicatorenbevraging van 2012. Die zijn nog up-to-date. In 2012 werd in 31 procent van de secundaire scholen nooit gesuikerde frisdranken aangeboden. Hier willen we tegen het schooljaar 2017-2018 een verdubbeling zien. We willen dus zien dat in 60 procent van de secundaire scholen er geen aanbodbeleid meer is van gesuikerde frisdranken.

In 2012 werd in 30 procent van de basisscholen nooit fruitsap en in 39 procent van de basisscholen nooit gezoete melk aangeboden. We streven daar voor volgend schooljaar naar 75 procent van de scholen. We maken dus een serieuze sprong tegenover 2012. Tegen het schooljaar 2020-2021 streven we ernaar dat alle dranken die vallen onder het uitdoofbeleid, verdwijnen. Er zijn drie categorieën: iets wat we actief moeten promoten, iets wat we liever uitgedoofd zien, en iets wat nog gedoogd wordt en dat op beperktere momenten wordt aangeboden. We hebben dit niet zelf uitgevonden. We baseren ons op de tabel van het VIGeZ. Die tabel wordt het best door iedereen gebruikt. Als het VIGeZ zijn tabellen verandert, wordt het beleid naar scholen ook anders.

Wat de tussendoortjes betreft: 95 procent van het basisonderwijs bood in 2012 geen tussendoortjes in de tussencategorie meer aan. In het secundair onderwijs is dat 47 procent. Voor beide is de indicator op driekwart gezet voor 2017-2018. In het basisonderwijs wordt dit al gehaald. In 2020-2021 gaan we naar 100 procent.

Wat zijn de modaliteiten? Het heeft enorm veel energie en tijd gekost met de scholen, maar vooral met de sector. Het is de eerste keer dat er met de sector heel actief gesproken is over een actief gezond aanbodbeleid in scholen. Dat is geen evidente kwestie. Een van de grootste klachten die we hoorden, is dat scholen totaal geen impact hebben op de producten die worden aangeboden. De auto-maatleverancier legt bijvoorbeeld de producten vast en wenst hierover niet te onderhandelen. Er konden ook geen afspraken worden gemaakt over de grootte van de aangeboden porties waardoor scholen vaak veel overschotten moesten weggooien. Door het pact is de onderhandelingspositie van de scholen nu toch aanzienlijk versterkt. Scholen kunnen op hun eigen tempo en rekening houdend met hun leerlingenpubliek, werken aan een omgeving waarin producten uit de uitdoofcategorie op termijn helemaal verdwijnen. De lat is samen met de sector – dat wil ik onderstrepen – gelegd op 2021.

Het akkoord gaat over producten in het reguliere aanbod. Het zijn dus producten die dagelijks worden aangeboden. Het gaat dus niet over producten die op een schoolfeest of een opendeurdag worden aangeboden. U weet dat het nooit mijn bedoeling is geweest dat de automaten volledig uit de school zouden verdwijnen. Ik vind dat niet nodig, want kinderen kunnen ook buiten de school van alles vinden. Ik vind wel dat de sector actief moet proberen om gezonde producten aan te bieden.

Hoe gaan we de scholen motiveren? Er is een webtool Kieskeurig op de website www.gezondeschool.be. Ik heb die samen met minister Vandeurzen onder de aandacht van de scholen gebracht. Scholen vinden daar zeer veel informatie over het aanbod evenals ondersteunend materiaal, sjablonen, tips om te werken aan de andere pijlers uit de gezondescholenmethodiek en info over vorming die kan worden gevolgd. Het is de bedoeling om Kieskeurig regelmatig onder de aandacht van de scholen te brengen. Er zullen ook affiches worden gemaakt, samen met de sector, over dranken en tussendoortjes. Scholen met vragen kunnen ook terecht bij het VIGeZ, bij de centra voor leerlingenbegeleiding en bij de koepels en het GO!.

Zoals in de engagementsverklaring afgesproken, gaan we de inspanningen monitoren. Het zal het volgende schooljaar al gebeuren. We maken ons een beetje kwetsbaar. Op basis daarvan zullen we nagaan of er extra inspanningen nodig zijn. Maar de sector wil echt wel deel uitmaken van het beleid dat streeft naar een gezonde school. Dat is een goede zaak.

In het basisonderwijs staan we al veel verder omdat er in het verleden al een engagement was ondertekend.

Er zijn er die zeggen dat we dit moeten afdwingen via harde regels. Maar als ik zie wat we in het basisonderwijs bereikt hebben, denk ik dat onze aanpak een positief effect kan hebben.

Op 17 en 18 december wordt een gezondheidsconferentie gehouden waar onderwijs een van de levensdomeinen is. We werken er aan het klavertje vier: gezonde voeding, beweging, beweging infrastructuur en EHBO op school.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en de verduidelijking bij de engagementsverklaring. Ik denk dat er heel belangrijke stappen zijn gezet. We hebben het in de commissie al vaak gehad over hoe we kunnen komen tot een gezond aanbod in school en op welke manier dit moet worden afdwongen. Dit is een ontzettend belangrijke stap. De overeenkomst met de sector heeft een grote invloed op wat er in de automaten zal komen. Er zijn heus wel gezondere alternatieven voor wat er – en dat is niet altijd zo – vandaag in zit.

De doelstelling die u in de engagementsverklaring hebt verduidelijkt, is heel groot. Ik wil u zeker vragen om dit op te volgen zodat, als er extra inspanningen nodig zijn, die ook kunnen worden afgesproken. Er is een heel grote stap gezet. Ik wil u, minister Vandeurzen en zeker ook de koepels en de sector bedanken dat men eindelijk stappen wil zetten.

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Minister, ik heb zelf een schriftelijke vraag over dit onderwerp gesteld.

U hebt verwezen naar de webtool Kieskeurig. Op basis van welke factoren werd de lijst Kieskeurig voor de selectie van dranken en snacks die op school moeten worden aangemoedigd, gedoogd of verboden, opgesteld?

Hebt u er zicht op of de leveranciers voldoen aan de normen van de lijst van Kieskeurig?

Ik heb u horen zeggen dat we geen te harde regels mogen opstellen. Ik herinner me dat afgelopen zomer sommige scholen op snikhete dagen een zerotolerance-beleid voerden waarbij ze de kinderen verboden om eigen gesuikerde drankjes te drinken. Hoe zult u erover waken dat scholen dat plan niet al te strak toepassen, om dergelijke situaties te vermijden?

Ik heb in een verklaring gelezen dat u in alle scholen gratis drinkwater wilt aanbieden. U hebt het dan over voordelige onderhoudscontracten van drinkwater-maatschappijen voor de installatie van tappunten. Hoe is dat tarief tot stand gekomen en worden scholen ook gecompenseerd wanneer zij nieuwe drinkwaterfonteinen willen installeren?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, er was gisterenochtend een korte vergadering van de commissie Landbouw, waarbij het programma van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) voor 2017 werd voorgesteld. Ik lees een alinea voor uit de uitgebreide voorstelling van dat programma: "Vanaf schooljaar 2017-2018 wordt een nieuw EU-programma voor scholen uitgerold. De programma's voor zowel schoolmelk als groenten en fruit worden samengevoegd tot één programma. Namens de fruit- en groentesector zullen samen met het ministerie van Landbouw en het ministerie van Volksgezondheid de nodige middelen worden ingebracht om dit door de EU medegefinancierd project in Vlaanderen te realiseren. Het gaat over geen buitengewoon hoog budget maar toch over 60.000 euro."

Ik heb begrepen dat zij wachten en uiteraard openstaan voor verdere gesprekken met de verantwoordelijken van Onderwijs en met de koepels. Ik denk dat dit ongetwijfeld een opportuniteit is tot nog betere en meer samenwerking.

De voorzitter: De heer Cordy heeft het woord.

Paul Cordy (N-VA): Het is uiteraard een goede zaak dat er aandacht wordt besteed aan gezonde drank en voeding op school. We kunnen dat alleen toejuichen, elke stap in die richting is zeer welkom. Ik wil er wel op wijzen dat gezonde drank en voeding niet alleen een kwestie van Onderwijs is, maar een veel breder maatschappelijk probleem. Het is ook nodig om jongeren buiten het aanbod te sensibiliseren en hen te leren omgaan met voeding. Het is soms moeilijk om daar op een goede manier informatie over te geven. Ik heb zelf twee dochters in de leeftijdscategorie waarbij voeding problematisch kan zijn. Ik zie in hun vriendenkring dat eetstoornissen tot ravages kunnen leiden. Het is dan ook heel belangrijk een evenwicht te zoeken bij het sensibiliseren. Een goede pedagogisch-psychologische aanpak is daarbij zeer belangrijk.

Minister, welke maatregel kan er worden genomen voor een goed, toegankelijk en aantrekkelijk aanbod van drinkbaar water in alle scholen?

Er zijn heel wat acties over gezonde voeding. Hoe kunnen we die stroomlijnen en op elkaar afstemmen?

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Minister, ik heb een vraag over het aanbieden van leidingwater. Ik schaar me daar voor 100 procent achter, zowel wat de ecologische kost als wat de gewone kost betreft. Maar er zit een medewerker naast u die op de hoogte is van infrastructuur en die kan onderschrijven dat nog heel wat schoolgebouwen loden pijpen in de grond zitten hebben. Als schepen van Onderwijs in

Vilvoorde heb ik in het netwerk de afgelopen drie jaar alle loden pijpen uit de grond laten halen. We hebben gedurende tien à vijftien jaar heel wat inspanningen gedaan opdat de kinderen het kraantjeswater lekker zouden vinden, en dat is ook zo, vaak is het veel lekkerder dan het water uit flessen. Maar we moeten scholen er dan wel op wijzen dat de loden pijpen moeten worden weggehaald. Minister, hebt u er zicht op hoeveel scholen nog een infrastructuur met loden pijpen hebben? Zijn zij daar zelf van op de hoogte? Kunnen de watermaatschappijen helpen om dat duidelijk te maken? We mogen immers niet proberen het ene kwaad met het andere te bestrijden. Dan krijgen we andere problemen.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp-a): Als gewezen directeur merk ik dat er de laatste jaren sterk is ingezet op het gezondheidsbeleid op school. Tien jaar geleden was dat totaal niet aan de orde. Intussen zijn er al enorm veel inspanningen geleverd en ik denk dat die engagementsverklaring opnieuw een stap vooruit is.

Maar ik refereer bij dezen aan ons werkbezoek aan Schotland, waar we een ongelooflijk mooi voorbeeld hebben gezien van waar gezondheidsbeleid een prioriteit is in de werking. Dat is in de loop der jaren echt doorgedrongen tot alle echelons van alle scholen, tot de klasvloer, tot de bewustwording van de leerlingen en de ouders. Dat is echt een good practice.

Daarom doe ik deze oproep aan de minister. We hebben al heel veel stappen gezet en er is al heel veel gebeurd in de scholen. Men gaat er nu bewust mee om, terwijl men vroeger vond dat gezondheidsbeleid iets was dat men erbij moest nemen, weer een extra taak. In de loop der jaren zijn zowel de scholen en de leerkrachten als de ouders en zelfs de kinderen bewust geworden hoe belangrijk dat is. Het is nu al een heel belangrijk item, maar we kunnen zeker nog stappen vooruit zetten. Daarom refereerde ik aan ons werkbezoek naar Schotland. Voorzitter, ik denk dat we zeker nog andere zaken van ons bezoek zullen meenemen in ons beleid.

De voorzitter: Het is inspirerend geweest op verschillende vlakken.

De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik vroeg eens aan leerlingen waarom ze zoveel Red Bull drinken, een sterk cafeïnehoudende drank. Ze zeiden dat ze die cafeïne nodig hadden om wakker te blijven. Maar als je dan de luchtkwaliteit en de warmte in de klaslokalen ging meten, dan had iedereen bij wijze van spreken iets nodig om recht te blijven.

Collega De Ro spreekt terecht over de loden buizen, dat is infrastructuur, maar de luchtkwaliteit is minstens even belangrijk om jongeren alert te houden. Ik wil het thema niet oneindig uitrekken, maar dit thema is echt niet onbelangrijk.

Jo De Ro (Open Vld): De inspectie levert wat dat betreft goed werk. Bij haar bezoek rond hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid bij ons, zei ze aan elke leerkracht dat ze de ramen geen uren moesten openzetten, maar wel telkens tien minuten tijdens de speeltijd. Dat doet opmerkelijk veel als je dat gaat meten op het terrein.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Moyaers, ik heb gezien dat u een schriftelijke vraag hebt gesteld, maar ze is nog niet beantwoord.

De problematiek van de loden leidingen is me zeer goed bekend. Scholen kunnen een verkorte procedure krijgen voor hun infrastructuursubsidie als ze de leidingen

willen vernieuwen omdat dat belangrijk is. Er is daarrond een actieve promotie-campagne. Er is dus wel begeleiding. Zowel het agentschap Zorg en Gezondheid als het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) zijn daar de informatieve kanalen. Het is van belang dat men in de scholen niet zegt dat men kraantjeswater moet drinken als daar loden leidingen zijn. Er zijn trouwens al vragen over gesteld, zelfs toen ik nog minister van Leefmilieu was.

Scholen moeten eigenlijk zelf kijken hoe ze dat het best ter beschikking stellen. Op Kieskeurig.be vind je hiervoor een leidraad. Ook over fonteintjes kunnen de scholen zelf beslissen. Toen ik nog bevoegd was voor het leefmilieu heb ik een grote campagne gevoerd voor fonteintjes, maar dan zag ik dat scholen fonteintjes plaatsten naast de toiletten. Dat is hallucinant. Er is dus een leidraad voor. Er zijn ook gemeenten, collega's, die een bijdrage leveren voor het installeren van een dergelijk drinkwaterfonteintje. Scholen kunnen er ook een onderhoudscontract voor aangaan, want het onderhoud is natuurlijk ook belangrijk. Het tarief voor de onderhoudscontracten is vastgelegd door de koepel van de drinkwatermaatschappijen. Het plaatsen van een fonteintje alleen is geen daad van goed beleid, je moet ook kijken waar je dat zet en hoe je dat gaat onderhouden.

Er is een actieve samenwerking met het agentschap Zorg en Gezondheid. Collega Moyaers, voor mij is het van belang dat de gezondheidswinkel, de winkel van minister Vandeuren, dat bepaalt. Er is bijvoorbeeld een hele discussie over de lights. De lightdranken zitten nu in het gedoogbeleid terwijl de gesuikerde dranken in het verbodsbeleid zitten. Je kunt zeggen dat dat niet goed is. Mogelijk verhuizen de lights nog van categorie, maar wij volgen de cadans van het VIGeZ, want er moet eenheid in de lijn zitten.

Iemand stelde een vraag over een aantrekkelijk aanbod. Er zijn nu ook de waters met aroma's, en die mogen beschikbaar worden gesteld. Dat is iets nieuws. Je kunt dus wel iets aantrekkelijks maken. Persoonlijk vind ik dat er tussen waters enorme smaakverschillen zijn. Afhankelijk van mijn humeur heb ik meer zin in het ene of het andere water.

Collega Cordy, ik ben niet ongevoelig voor uw opmerking om daar gedoseerd in te zijn, maar ik vind het echt hallucinant dat negen op tien jongeren te weinig water drinken, net die pubers die in volle ontwikkeling zijn. Op de persconferentie heb ik die cijfers naar voren gebracht. Ik kon dat zelf niet geloven: negen op tien die te weinig water drinken. En als je dan kijkt naar het gebruik van gezonde voeding, zie je dat de jongeren in de beroepsrichtingen veel ongezonder zijn qua drank- en eetgebruiken dan in de sterk cognitieve richtingen.

We moeten ingrijpen, en ik vind dat de school daar echt een voorbeeld in kan zijn, maar de slinger mag niet doorslaan. Ik zie trouwens in onze interne staat ook dat de voedingsdriehoek en hoe je evenwichtig eet, moet worden aangegeven. Dan kun je als school evengoed het voorbeeld geven door je aanbod toch al gezond te maken.

Het werkt in die scholen waar de leerlingenraad ook actief kan meedenken. Ik heb een paar scholen bezocht, ook hier in Brussel, waar de leerlingen er echt achter staan. Zij hebben mee mogen beslissen en hebben mee de cadans mogen bepalen op school, en dus staan ze erachter. De leerkrachten moeten er dan natuurlijk ook wel achter staan. Als de leerkracht dan met een gesuikerde cola rondloopt... Je moet allemaal willen meestappen in het geheel. De leerlingen erin betrekken, is dus ook van belang.

Collega Vandenbergh, de good practices in Schotland en elke leerkracht die dat uitdraagt: geen probleem. U weet dat het een beetje mijn persoonlijke missie is. We hebben zelf gezegd dat we dat gezondheids- en bewegingsplan zouden maken. Daar zitten voor mij vier luiken in. Ik vind het een beetje logisch dat dat ingebakken

zit in een schoolcultuur. Als we dan kijken naar hoe we willen dat de inspectie in de toekomst toezicht zal houden, vind ik ook dat het globale kwaliteitsbeleid van een school moet kunnen worden bekeken. En dat neemt daar een plaats in in. Ik vind dat geen bijzondere extra opdracht. Voor bewegen is dat hetzelfde: als je kinderen urenlang laat stilzitten en behalve de twee uurtjes in de sportles nauwelijks laat bewegen, is dat niet zo gezond. Ik spreek uit eigen ervaring.

We volgen VIGeZ. We willen daar heel intens rond samenwerken. Ik heb nu geen intenties om daar harde sancties op te kleven. Ik denk dat dat ook niet gunstig werkt ten aanzien van scholen. Je moet ze zelf meekrijgen. Maar het start natuurlijk met het aanbod. We hebben lange persoonlijke gesprekken gehad, en de sector heeft gezegd dat men actief naar de scholen zal gaan om dat aanbod gezonder te maken. Dat is natuurlijk het beste.

Ik zat aanvankelijk ook met dat idee, dat er buiten de scholen natuurlijk ook van alles wordt aangeboden. Dat is waar, maar de vraag is of we dat kunnen blijven gebruiken als alibi om niets te doen. Ik denk van niet. Je kunt starten met die cultuur op school wat gezonder te maken. En dan zal de rest hopelijk wat volgen.

Collega De Meyer, wij volgen de ontwikkelingen binnen landbouw zeer nauw op. Melk staat ook bij de topproducten. Wij zitten ook samen met de sector – onder andere de door u genoemde sectoren – om het voedingsplan tout court te bekijken op de scholen. We volgen dat dus heel nauw op en er wordt ook gepaste promotie rond gemaakt. De melksector was trouwens aanwezig op het persmoment en heeft mee ondertekend. We volgen die ontwikkelingen daar dus op.

Jos De Meyer (CD&V): VLAM, dat specifiek instaat voor de promotie en een aantal budgetten heeft rond scholen, wacht wel op een gesprek.

Minister Hilde Crevits: Prima, dan gaan we dat organiseren. Ik denk niet dat VLAM mee aan tafel zat, maar dat is een zeer goed idee. We organiseren dat zeer snel.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Het gezondheidsbeleid op school heeft inderdaad veel facetten. Heel wat verschillende elementen ervan zijn ook ter sprake gekomen bij deze vraag. Ik ben absoluut tevreden dat het toch wel een prominente plek heeft gekregen in de voorbije periode. Het resultaat daarvan is onder meer die engagementsverklaring, maar ook het feit dat onderwijs een van de thema's is op de gezondheidsconferentie op 16 en 17 december. Ik kijk uit naar de resultaten die we vanuit die gezondheidsconferentie zullen krijgen en die we hopelijk verder kunnen implementeren vanuit het beleidsdomein Onderwijs, uiteraard samen met het beleidsdomein Welzijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de engagementsverklaring inzake ongezonde voeding en tussen-doortjes en het weren van plastic flessen en blikken op school – 559 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp-a): Minister, ik heb de voorbije jaren, samen met vele collega's, geprobeerd om daar hard op in te zetten, maar zwerfvuil is en blijft voor veel mensen een grote bron van ergernis. Het heeft een enorm grote impact op het

ons leefmilieu, op de leefkwaliteit in onze straten en op de landschappen. Net als de CO₂-problematiek en de klimaatopwarming moet dit dringend verder worden aangepakt. Het is echt een grote bezorgdheid, ook in Vlaanderen, als we de toekomst van onze planeet en van de jongeren die nu naar school gaan, willen vrijwaren.

Vlaanderen behoort tot de top wat betreft selectieve inzameling en recyclage van afval, maar toch moeten er nog altijd jaarlijks zo'n twee miljoen stuks zwerfvuil opgeruimd worden in ons land. In dat zwerfvuil zitten heel veel flessen en blikjes. De kost daarvoor wordt geraamd op 60 miljoen euro. Ik vind dat het hoog tijd wordt dat wij, politici, onze verantwoordelijkheid opnemen om dit probleem verder aan te pakken en onze kinderen een mooiere en gezonde leefomgeving na te laten.

We hebben daarover al een voorstel van resolutie ingediend in het Vlaams Parlement. We zien nu ook op federaal niveau dat de staatssecretaris stappen aan het ondernemen is. En ook op lokaal en provinciaal niveau is men eindelijk in gang geschoten om, zeker naar de kust toe, acties te ondernemen. In antwoord op mijn schriftelijke vraag hebt u al verwezen naar zaken die met betrekking tot dit onderwerp gebeuren in het onderwijs. Ik denk aan de eindtermen, de MOS-projecten (milieuzorg op school) enzovoort.

Er is ook het mooie praktijkvoorbeeld van de Universiteit Antwerpen, waar men nu al waterflesjes bant. Maar, minister, ik vind dat u daarin nog een stapje verder kunt gaan. U hebt dat aangetoond met de engagementsverklaring om ongezonde dranken en tussendoortjes te weren op alle scholen. Het is volgens mij perfect mogelijk om samen met minister Schauvliege eenzelfde soort verklaring op te maken met het oog op een sensibilisering op langere termijn, en eventueel het zoveel mogelijk bannen van plastic flesjes en verpakking op school. Als we de kinderen en jongeren vanaf de start van hun schoolloopbaan zowel in theorie als in praktijk het goede voorbeeld kunnen geven en als we hun kunnen aantonen dat het echt wel slecht is voor het milieu, is de kans groter dat zij een milieubewust gedrag zullen aan de dag leggen gedurende de rest van hun leven.

Ik voeg hier een praktijkvoorbeeld aan toe. In Bredene werken wij al vele jaren met 'milieuteamers'. Dat zijn 16-jarigen die een studentenjob krijgen bij ons om afval en plastic op te halen. Je merkt dat jongeren die dat een maand hebben gedaan dat echt wel meenemen naar hun verdere toekomst.

Het onderwijs biedt hiertoe ook een heel goede mogelijkheid. Minister, bent u bereid om op termijn een gelijksoortige engagementsverklaring op te maken in samenwerking met uw collega-minister Schauvliege, de onderwijspartners en andere betrokken sectoren, om net zoals de ongezonde dranken en tussendoortjes blikken en PET-flessen tegen een bepaalde periode, bijvoorbeeld 2020-2021, zoveel mogelijk te weren? Zonder daarom, zoals u bij de vorige vraag al aangaf, alleen maar een verwijzend vingertje op te steken in de richting van de scholen. Neen, u moet hen echt betrekken bij een dergelijk beleid. Ik ben ervan overtuigd dat we daar nog mooie resultaten zullen kunnen boeken.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Vandenberghe, ik onderschrijf volledig uw terechtvraag. Maar ik wil wel verwijzen naar wat minister Schauvliege nu al doet. Op heel veel scholen bestaat er een zeer intens Milieuzorg Op School-beleid (MOS-beleid), waarbij wordt ingezet op afvalvermindering en op preventie. Het is mooi dat u daar vanuit uw gemeente ook aan meewerkt. Maar de MOS-coördinatoren op de scholen en de begeleiders merken dat jongeren zich vrij graag engageren om schoolomgevingen afvalvrij of afvalarmer, en om speelplaatsen mooier te maken. Zeker als die maatregelen van onderuit komen, zijn ze zeer gedragen.

Ik kwam al in een aantal scholen met MOS-begeleiders, ook in lagere scholen. Zij zijn verantwoordelijk voor het net houden van de speelplaats. Zij kunnen medeleerlingen daarop aanspreken. Je voelt dat daar echt wel aandacht voor is.

Mevrouw Schryvers, ik heb u vroeger al gezegd dat ik met betrekking tot gezonde tussendoortjes eigenlijk hetzelfde zou willen als wat met MOS is bereikt: ik zie dat dat in heel veel scholen leeft.

Mijnheer Vandenberghe, zonder dat wij wisten dat u deze vraag zou stellen, heb ik in de marge van de onderhandeling over de engagementsverklaring samen met de sector bekeken of we niet meer kunnen werken aan duurzame verpakkingen. Als de verpakking al duurzaam is, is de kans groter dat je minder afval hebt. Het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (VIGeZ) zelf zal nu het initiatief nemen om, binnen zijn project Kieskeurig de aandacht te focussen op de problematiek van de PET-flessen en de blikjes. Kieskeurig ondersteunt scholen bij het realiseren van dat beleid. MOS en VIGeZ zullen de handen in elkaar slaan om de focus te leggen op wat u in uw vraag aanraakt.

Ik kan er dus positief op antwoorden. Dit moet volgens mij niet tot een nieuw pact leiden. We hebben MOS en we hebben gezonde tussendoortjes. We moeten gewoon de linken maken tussen de twee. Als de sector actief naar de scholen gaat, moet men daar meteen rekening mee houden.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp-a): Ik vind dit een heel positief en bevredigend antwoord. Het vraagt wel wat tijd. Ik heb dat gemerkt bij mijn collega's-Kustburgemeesters, toen ik in het begin met mijn dossier afkwam in het kustburgemeestersoverleg. Toen werd er zeer argwanend gereageerd. Nu zijn we een jaar verder. De provincie is al twee keer bij mij geweest om samen met alle kustburgemeesters een tiental acties te doen langs de kust, om dat probleem beter aan te pakken. Je ziet nu dat die bereidheid er is. Zeker de scholen zijn daarbij een ongelooflijk dankbare partner. Je merkt dat zij daar heel graag bij betrokken worden. Die jongeren kun je nog op een goede manier sensibiliseren. Het zou heel leuk zijn mochten er geen plastic flesjes en dergelijke meer in de scholen terechtkomen. Ik vind het goed dat we proberen de duurzame verpakkingen in de scholen binnen te krijgen.

Ik zal dit zeker verder blijven opvolgen, want het is een zeer dankbaar thema, dat veel meer leeft bij de bevolking dan wij oorspronkelijk dachten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het statuut en de weddeschalen van personeelsleden in het hoger onderwijs – 567 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): "Buiten de gewone personeelsformatie kan een hogeschool ook gastprofessoren aanstellen voor een periode van maximum 5 jaar." Dat vindt men in de regelgeving die raadpleegbaar is in de Codex Hoger Onderwijs.

Gastprofessoren zijn altijd contractuele personeelsleden. In tegenstelling tot de algemene regel die de aanstelling beperkt tot vijf jaar, kunnen deeltijdse gastprofessoren hernieuwde aanstellingen krijgen, waardoor ze langer dan vijf jaar in dat

statuut blijven, en in de studiegebieden audiovisuele en beeldende kunst en muziek en podiumkunsten is er geen begrenzing: daar kan een hogeschool voltijdse en deeltijdse gastprofessoren aanstellen voor een periode van onbepaalde duur.

Voor hun vergoeding worden andere salarisschalen gehanteerd waardoor gastprofessoren en -docenten minder bezoldigd worden voor hun opdracht dan hun collega's in de gewone personeelsformatie. In 2015 ging het over heel Vlaanderen om in totaal 645 personeelsleden, omgerekend 378 voltijdsequivalenten.

Zoals ik al aanstipte in mijn schriftelijke vraag nummer 65 over weddeschalen en statuut in het hoger kunstonderwijs, formuleerde het Vlaams Parlement reeds op 8 juli 2010 een motie van aanbeveling waarin werd geopteerd voor een geïntegreerd en gecoördineerd personeelsstatuut en een nieuwe rechtspositieregeling voor het geheel van het hoger onderwijs. Die zou een eind kunnen maken aan de bijzondere salarisschalen 512 en 508 in het hoger kunstonderwijs, waarin bepaalde docenten en lectoren lager bezoldigd worden dan hun collega's. Op 16 juli 2010 heeft de toenmalige Vlaamse Regering beslist om in te gaan op die aanbeveling en om nog tijdens haar legislatuurperiode een voorstel uit te werken voor een vernieuwde uniforme cumulatieregeling. Daarmee zouden de minder gunstige salarisschalen effectief verdwijnen en zouden docenten en lectoren in het hoger kunstonderwijs ook in cumulatie de vergoeding krijgen die wordt toegepast voor collega's in andere hogescholen.

Toen mijn vraag om uitleg over de rechtspositieregeling van het hoger onderwijs aan bod kwam op de commissievergadering van 4 juni 2015 stelde u, minister, overigens dat in de schoot van het Vlaams Onderhandelingscomité van de hogescholen (VOC) overlegd zou worden over een algemene rechtspositieregeling voor het hogeschoolpersoneel.

Uit enkele betwistingen voor de rechtbank blijkt dat een algemene rechtspositieregeling ook meer duidelijkheid en rechtszekerheid schept. In uw antwoord op mijn toenmalige vraag, minister, hoorden we dat de informele gesprekken over het themadecreet opgestart waren in de geledingen van het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs, maar dat er nog geen formele initiatieven ter zake waren genomen. In het antwoord op mijn schriftelijke vragen nummer 14 van 4 oktober en nummer 65 van 19 oktober 2016 stelde u bovendien dat het nog niet uitgemaakt is of en in welke mate de bijzondere salarisschalen in het hoger onderwijs zullen worden aangepast.

Minister, wordt er gewerkt aan een algemene optimalisatie van het statuut van de gastprofessoren en -docenten? Het overleg binnen het VOC verloopt thematisch, en de salarisschalen komen aan bod bij de bespreking van de cumulatie of de rechtspositieregeling. Wanneer is die gepland? Wat is uw standpunt in dit dossier? Welk voorstel in verband met de bezoldigingen lijkt u aanbevelenswaardig?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het antwoord zal korter zijn dan de vraag. Dat overkomt me niet vaak. U schetste natuurlijk de context om te kunnen wijzen op het knelpunt.

Het Grondwettelijk Hof heeft vorig jaar in een arrest geoordeeld dat de regeling van het statuut van gastprofessoren in de Codex Hoger Onderwijs niet strijdig is met het gelijkheidsbeginsel of met het Europees recht. Wel is het zo dat de rechter in ieder geval afzonderlijk moet nagaan of de regelgeving in de concrete situatie correct is toegepast. Gelet op dat arrest ben ik op dit ogenblik niet geneigd om de regeling in haar globaliteit te herzien.

Het dossier van de bijzondere salarisschalen in het hoger kunstonderwijs is een ander paar mouwen. Het dossier was al opgenomen in cao II van 2006, en is complex

omdat het samenhangt met de cumulregeling. De verantwoording van deze bijzondere salarisschalen ligt immers in de cumulatievrijheid voor deze personeelsleden. Wat de cumulatieregeling betreft, is in het Vlaams Onderhandelingscomité een voorstel van de hogescholen voor een nieuwe cumulatieregeling besproken. Het is de bedoeling om, op basis van dit voorstel, tot gedragen uitgangspunten te komen die kunnen dienen als basis voor een aanpassing van de cumulregeling. Wat de bijzondere salarisschalen in het hoger kunstonderwijs betreft, is aan de hogescholen gevraagd een voorstel voor de aanpassing van de bijzondere salarisschalen uit te werken. Ze hebben toegezegd om dat te doen. Ik verwacht hier ook binnenkort een voorstel. Het moet natuurlijk wel financieel haalbaar zijn. Wat bijvoorbeeld niet kan, is het volledig vervangen van de bijzondere salarisschalen door gewone salarisschalen voor het personeel van de hogescholen. Dat kunnen we budgettair niet aan. Ik ben in blijde verwachting van dat voorstel, dat we dan zullen bespreken.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik begrijp uw antwoord uiteraard, maar u zult ook begrijpen dat mensen die werkzaam zijn in het hoger kunstonderwijs, en zeker degenen die werken onder die cumulregeling, sterke verwachtingen hebben en hopen dat er voor hen spoedig een gunstiger regeling kan worden getroffen. Hebt u zicht op de timing van het voorstel dat u verwacht? Binnenkort, zegt u. Wat betekent dat? Is dat volgende week? Volgende maand? Wanneer gaat u weer met hen rond de tafel zitten?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, u verwijst naar uw antwoord op mijn vraag om uitleg van 19 mei 2016 die in de lijst van genoemde data niet eens is opgenomen. Het is een cruciale uitspraak van het Grondwettelijk Hof, namelijk dat de Vlaamse Gemeenschap volledig bevoegd is.

Ik heb twee bijkomende vragen die mijns inziens wel pertinent zijn. Ze zijn iets ruimer in het kader van tewerkstelling in het hoger onderwijs. Bij een aanstelling in het hoger onderwijs zegt de ene keer de Raad van State dat hij bevoegd is, en de andere keer zegt het Arbeidshof dat het bevoegd is. Er is blijkbaar wat interpretatieverschil. We kunnen een onderscheid maken tussen de vroegere rijksinstellingen en de vrije instellingen. In de arresten die ik heb kunnen lezen van beide instanties, gebruiken zij soms dezelfde argumentatie om te zeggen dat zij wel of niet bevoegd zijn. Dat geeft natuurlijk problemen, want in het ene geval wil dat zeggen dat het decretale aangelegenheden zijn; in andere gevallen wil dat zeggen dat het federale arbeidswetgeving is.

In dat kader lijkt het me dus goed dat we dat dan volledig naar Vlaanderen trekken en daar duidelijkheid in creëren. Minister, hoe ver staat u daarmee? Hebt u de analyse al gemaakt van die uitspraken van de arbeidsrechtbanken en die arresten van de Raad van State? U overlegt ook over die zogenaamde algemene rechtspositieregeling, maar wat is eigenlijk de visie van de sociale partners ter zake? Dan heb ik het niet alleen over de vakorganisaties, maar ook over de hogescholen zelf. Als men die loonschalen aanpast, wat is dan de eventuele impact daarvan op de begroting, of valt dat binnen de enveloppenfinanciering van het hoger onderwijs? Volgens mij niet, maar het kan natuurlijk zijn dat dat wel zo is. Hoe moet die financiering dan gebeuren?

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Ik heb nog een aanvulling op het betoog van collega Daniëls. Als ik me niet vergis, was er in 2016 in een budget van 3,7 miljoen euro voorzien voor de aanpassing van die bijzondere weddeschalen in het hoger kunstonderwijs. Gaat het in 2017 om een gelijkaardig bedrag?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Meyer, ik kan u melden dat we normaal begin volgend jaar dat voorstel zullen krijgen. Dat is dus de volgende onderhandelingsronde.

Op de vragen van de heer Daniëls en mevrouw Soens kan ik niet zomaar antwoorden, zeker niet wat de budgettaire aangelegenheden betreft. Ik moet dat bekijken. Ik zal proberen dat schriftelijk te bezorgen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, bedankt voor het engagement dat dit dossier begin volgend jaar opnieuw wordt opgenomen. U zult begrijpen dat we daar te gepasten tijde op zullen terugkomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het aanbod anderstalige opleidingen in het hoger onderwijs – 577 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, collega's, naar aanleiding van een artikel in het Leuvense studentenblad Veto kwam recent aan het licht dat een aantal instellingen in het hoger onderwijs zogenaamde 'spookopleidingen' zouden aanbieden om de huidige taalregeling in het hoger onderwijs te omzeilen. Concreet worden er Nederlandstalige equivalenten van een anderstalige master op papier aangeboden, maar in de praktijk zou die opleiding neerkomen op zelfstudie.

Decretaal is vastgelegd dat instellingen een anderstalige opleiding kunnen aanbieden indien er in het Vlaamse onderwijslandschap, dus niet verplicht in die instelling, dat wil ik toch nog eens benadrukken, een Nederlandstalige variant wordt aangeboden. Aangezien de hogeronderwijsinstellingen mij er altijd van overtuigen dat ze zeer goed samenwerken en onderling goede afspraken hebben, lijkt dat geen probleem, of zou het toch geen probleem mogen zijn.

Het is misschien een open deur intrappen, maar onze partij blijft er uiteraard voor ijveren dat het Nederlands als volwaardige onderwijstaal in het hoger onderwijs overeind blijft. Minister, ik wil daar nog aan toevoegen – want ik heb ondertussen ook een antwoord op mijn schriftelijke vraag gekregen – dat de bovengrens van de toegelaten percentages opleidingen in een andere taal nog lang niet is overschreden. Wat de masters betreft, kan men tot 35 procent in een andere taal aanbieden, terwijl op dit moment 21,6 procent in een andere taal gebeurt. Wat de bacheloropleidingen betreft, kan men tot 6 procent in een andere taal aanbieden, terwijl op dit moment slechts 1,9 procent in een andere taal wordt aangeboden. Ondanks alle onheilsberichten dat men geblokkeerd zit, dat men geen ruimte meer heeft, stel ik dus vast dat er nog 14 procent anderstalige masters en nog ongeveer 4 procent anderstalige bachelors kunnen worden georganiseerd. Die onheilsberichten begrijp ik dus niet goed.

Ik wil wel toevoegen dat we uiteraard voorvechters zijn van het beheersen van meerdere moderne vreemde talen, zonder het Nederlands te willen marginaliseren. Daarnaast is er ook een sociaal aspect. Dat wil ik toch wel eens onderstrepen. Dat was de reden voor de taalregeling en de toenmalige aanpassing van artikel 91: als we echt willen inzetten op het geven van betere kansen aan alle jongeren in het

hoger onderwijs, dan moeten we ook diegenen kunnen bereiken die al moeite genoeg hebben met het beheersen en het verwerven van het Nederlands doorheen hun schoolcarrière in het leerplichtonderwijs en waarvoor een opleiding in een andere taal, als die wordt georganiseerd, nog een extra moeilijkheid is.

Minister, hoe reageert u op het inrichten van die zogenaamde spookopleidingen, waarbij er inderdaad wel een Nederlandstalig equivalent bestaat, maar niemand eigenlijk wordt aangeraden om dat te doen en het de facto zelfstudie is voor wie dat toch doet? Hebt u aan de regeringscommissarissen, die hierop toezien, de opdracht gegeven om bij de jaarlijkse controle inzake de onderwijstaal ook actief op zoek te gaan naar dergelijke omzeilingen? Als ik goed ben geïnformeerd, is die controle nu aan de gang. Staan er dus docenten op die Nederlandstalige equivalenten en gebeuren daar ook contacturen in? Hoe zult u de hogeronderwijsinstellingen duidelijk maken dat de vraag naar versoepeling haaks staat op de vaststelling dat de decretaal geformuleerde grenzen helemaal nog niet zijn bereikt? Welke maatregelen zult u nemen om zogenaamde spookopleidingen een halt toe te roepen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik dank u voor de vraag, die ook een weg heeft gevonden in de media. Dat de universiteiten en hogescholen problemen hebben met de implementatie van de huidige taalregelgeving is ons al via diverse fora duidelijk gemaakt. Het artikel in Veto over de zogenaamde spookopleidingen heeft me wat verontrust. Dat wil ik toch wel onderstrepen. De taalregeling die wij kennen, is een evenwichtsoefening. Het kan niet de bedoeling zijn dat die in de praktijk wordt uitgehold. Een opleidingsonderdeel waarvan de onderwijstaal het Nederlands is, moet ook in het Nederlands worden gedoceerd. Dat wil niet zeggen dat bijvoorbeeld anderstalige mediafragmenten of vakliteratuur niet aan bod kunnen komen.

Om hoger onderwijs te geven, moet je voortgaan op internationale wetenschappelijke inzichten, en die zijn uiteraard niet allemaal Nederlandstalig. Maar studenten hebben dus wel het recht om een opleidingstraject ook in het Nederlands te volgen, en dat moet meer zijn dan een loutere zelfstudie.

Ik ben er mij van bewust dat er over die aanbiedingsvorm decretaal geen richtlijnen bestaan, maar zoiets is niet conform de geest van de taalregelgeving. Met uitzondering van de ingenieursopleidingen blijkt nog altijd dat Nederlandstalige opleidingen veel meer studenten aantrekken en dat de anderstalige equivalenten voornamelijk door buitenlandse studenten worden bevolkt. Dat zien we ook in het nieuwe taalrapport, over het academiejaar 2014-2015, dat op dit ogenblik gefinaliseerd wordt. In het artikel van Veto werden enkel faculteiten ingenieurswetenschappen bevestigd. Dat is dus toch een belangrijke nuance die we moeten maken bij de signalen die er gekomen zijn.

De taalregeling geeft studenten het recht om van een anderstalige opleiding ergens in Vlaanderen een Nederlandstalig equivalent te kunnen volgen. De garantie van dat recht wordt op twee manieren gecontroleerd: eerst en vooral door de Commissie Hoger Onderwijs en in tweede instantie door de regeringscommissarissen.

De eerste controle gebeurt door de Commissie Hoger Onderwijs bij het aanvragen van anderstalige opleidingen. Een van de criteria waarop de commissie de aanvraag moet toetsen, is het bestaan van een volledig Nederlandstalig traject. Dat is de equivalentievoorwaarde. Eventueel kan er een vrijstelling worden gevraagd voor die verplichting, bijvoorbeeld omdat een opleiding zeer specialistisch is of zeer internationaal gericht. In dat geval moet de Vlaamse Regering die vrijstelling toekennen. Maar wanneer er dus geen vrijstelling is, geldt de controle door de Commissie Hoger Onderwijs. Als er niet voldaan is aan de voorwaarde dat er een Nederlandstalig equivalent georganiseerd wordt, krijgt een dossier geen positief

advies. We mogen niet uit het oog verliezen dat het gaat om aanvragen sinds de invoering van de nieuwe regelgeving via het Integratiedecreet van 2012.

De tweede controle is in handen van de regeringscommissarissen. Die moeten erop toezien dat een onderwijsinstelling ook handelt conform het decreet. Aangezien het hier gaat om een recht van studenten, zijn zij in de eerste plaats aangewezen op klachten die hen hierover bereiken. Ik heb gevraagd dat ze mij hierover informeren en desgevallend de nodige acties voorstellen om deze problematiek op te volgen.

Hoe gaan we daar nu mee om? Het klopt dat de decretale maxima voor het aandeel anderstalige opleidingen nog niet bereikt zijn. Nog lang geen 6 procent van de bacheloropleidingen of 35 procent van de masteropleidingen is momenteel anderstalig. De instellingen hebben dus nog ruimte om dat aanbod uit te breiden, binnen de voorwaarden en controles die ik al geschetst heb.

Collega's, ik vermoed dat de instellingen niet zozeer die percentages aanvechten, maar wel de procedures en in het bijzonder de verplichting tot equivalentie. Die vereist volgens hen organisatorische inspanningen en middelen, en remt op die manier het anderstalige aanbod af. De vraag naar versoepeling staat dus niet echt haaks op de vaststelling dat de grenzen nog niet zijn bereikt: de argumentatie is precies dat die grenzen nog niet bereikt zijn omdat de voorwaarden te scherp zijn.

Conform het regeerakkoord sta ik uiteraard open voor een verdere evaluatie van de taalregeling. Ik kijk in die context ook uit naar een advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) dat momenteel wordt voorbereid, op basis van het denkwerk over een taalvisie voor het hoger onderwijs.

Ik ben zelf zeker geen vragende partij voor een verengelsing van het hoger onderwijs zoals dat in Nederland voor een stuk plaatsvindt. We houden vast aan het Nederlands als academische taal. Dat heb ik al heel vaak gezegd. Maar tegelijk willen we de internationale positie en openheid van ons hoger onderwijs garanderen. Dat is het evenwicht waarbinnen voor mij de discussie kan worden gevoerd. We stellen vast dat heel wat jongeren ervoor kiezen om bepaalde vakken in het Engels te volgen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik wil een aantal zaken aanstippen. U zegt terecht dat het een evenwichtsoefening. Ik onderschrijf het volledig wanneer u zegt: 'Nederlands is Nederlands, maar anderstalige fragmenten en vakliteratuur kunnen.' Uiteraard. De N-VA staat daarachter. Het klopt als een bus.

Ik wil daaraan echter een andere vraag toevoegen die ook in het regeerakkoord staat. Ik citeer: "We stellen het Vlaams Academisch bibliografisch bestand voor de sociale en de humane wetenschappen verder op punt, zodat publicaties in het Nederlands en bijdragen aan het maatschappelijk debat beter gevaloriseerd worden." Hoever staat u daarmee? Dat gaat over de opleiding en verdere bijsturing en integratie van die publicaties in ons Vlaamse veld. Ik wil met u het veld opgaan en aan de leerkrachten vragen hoeveel mensen *Teacher and Teaching Education*, een tijdschrift op het vlak van pedagogiek, lezen. Ik vrees dat het antwoord zeer laag zal liggen. Mensen lezen *Klasse*, *Forum*, en in het beste geval – maar dan zijn het al heel actieve mensen – het *Tijdschrift voor Onderwijsrecht en Onderwijsbeleid*. We moeten daar dus op inzetten.

U verwijst terecht naar de kwaliteit van de opleiding. Daarom zijn die regels net ingevoerd in het voormalige artikel 91 van het decreet, momenteel hoofdstuk 8,

artikel II.260 en volgende van de Codex Hoger Onderwijs. Het gaat over de kwaliteit voor de student. U haalt aan dat de regeling werd ingevoerd in 2012. We zijn nu 2016. Ik vind het opmerkelijk dat men nu plots naar voren komt met implementatieproblemen.

Minister, u zegt dat de regeringscommissarissen moeten afgaan op klachten van studenten. Dat is natuurlijk een heikel punt. Je kunt van studenten veel verwachten en je kunt denken dat er heel veel vertrouwen is in instellingen, maar als je aan een student vraagt om aan zijn eigen faculteit te melden dat hij het niet eens is met iets wat die faculteit net heeft ingericht en je bent de enige, dan is dat een brug te ver. De regeringscommissarissen hebben de duidelijke taak om na te gaan of er een equivalent bestaat, niet enkel op papier, maar of er werkelijk ook zaken plaatsvinden.

Minister, u hebt gezegd dat de spookopleidingen enkel komen uit ingenieursfaculteiten die Veto heeft onderzocht. Daarvan was ik op de hoogte, maar vraagt u actief aan de regeringscommissarissen om ineens ook andere faculteiten te bekijken? Ik wil nadenken over mogelijke implementatieproblemen, maar dan heb ik het wel moeilijk met instellingen voor hoger onderwijs die moord en brand schreeuwen over de percentages en dat niemand het vraagt. Als je studenten de mogelijkheid niet geeft en als je een spookopleiding inricht, dan daalt mijn vertrouwen een beetje, wat ik ook uit uw antwoord heb begrepen.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Minister, in een eerder Vlor-advies stond dat die procedure wel heel complex is en dat er aanpassingen moeten aan gebeuren. Als ik me niet vergis, komt daarover in februari een nieuw Vlor-advies. Hebt u plannen om die complexe procedures aan te passen?

De Codex Hoger Onderwijs voorziet in een afwijking van de equivalentieregeling. Hebt u een zicht op hoeveel afwijkingen er zijn gevraagd en of daar ook weigeringen tussen zitten?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, ons standpunt is duidelijk: vanzelfsprekend moet het Nederlands ook in het hoger onderwijs als volwaardige onderwijstaal blijven functioneren. Tegelijk ondersteunen we uw ambitie om in dialoog met de instellingen te bekijken of het huidige taalbeleid nog aansluit bij de noden inzake internationalisering. Dat is trouwens ook een citaat uit uw beleidsbrief. Ondertussen kan dat niet als gevolg hebben dat de decretale regeling niet zou worden toegepast. Als er interesse bestaat voor een opleiding in het Nederlands, kan dat niet uitsluitend met zelfstudie.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Soens, op uw vragen over de cijfers kan ik niet antwoorden. Dat moet ik opvragen.

Mijnheer Daniëls, geen probleem, ik bekijk dat actief met de regeringscommissarissen. Het is niet zo dat ze wachten op een klacht.

Koen Daniëls (N-VA): Ik had begrepen dat u zei dat er natuurlijk klachten moeten zijn van studenten.

Minister Hilde Crevits: Neen, ik heb gezegd: wat ze logisch doen, is dat ze soms wachten op een klacht, maar het is wel hun taak. Het is het recht van studenten. We hebben gevraagd om de studenten zeer actief te informeren. Het is

van belang te weten wat de zaken zijn. Als we voelen dat er knelpunten zijn in de procedure, en ze zeggen dat ze dat niet willen doen omdat ze zich afvragen hoe het zal overkomen, dan moeten we dat gewoon aanpassen.

Ik heb sowieso gevraagd aan de regeringscommissarissen om dat actief op te volgen, en niet alleen voor de ingenieurs, maar als totaal thema binnen de universiteiten en hogescholen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, dank u wel dat u de regeringscommissarissen actief het onderzoek laat doen. Ik zal uitkijken naar de resultaten daarvan. U bevestigt actief dat het niet kan dat een student die kiest voor een Nederlandstalig equivalent, moeilijk doet en scheef wordt bekeken. Dat kan niet de bedoeling zijn.

Mevrouw Soens, u verbaast me een beetje. Als hoofdstuk 8 van de Codex Hoger Onderwijs onder titel 4 complex zou zijn, dan zult u allicht aangeven dat de financiering zeker complex is. De waarborgen in artikel II.260 en volgende zijn ingeschreven in de vorige legislatuur in 2012. Uw partij heeft aangedrongen om bepaalde zaken op die manier te formuleren, net om achterpoorten te sluiten.

Ik zie dat u ja knikt, dus ik meen te mogen begrijpen dat u niet hebt gezegd dat het complex is – wat het volgens mij niet is – en dat we het dus minder complex moeten maken om dan weer achterpoorten open te zetten. U verwijst naar de Vlor, dus is dat wellicht niet uw standpunt. Dan zijn we het daarover eens. Waarvoor dank.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de nepuniversiteiten
– 595 (2016-2017)**

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): De Federale Overheidsdienst Economie heeft onlangs een lijst opgesteld van 41 valse universiteiten of zogenaamde nepuniversiteiten. Dat er blijkbaar toch een zwarte lijst van instellingen is, is nieuw. Die thematiek bespraken we al op 14 april en 13 oktober van dit jaar naar aanleiding van vragen om uitleg van mezelf.

Minister, in uw antwoord op schriftelijke vraag 509 van collega Soens gaf u al aan dat instellingen die onterecht 'university', 'université' en 'universiteit' hanteren in hun benaming, een aangetekend schrijven zullen ontvangen, waarin duidelijk zal worden aangegeven dat alleen de instellingen vernoemd in artikel II.2 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 aanspraak maken op de benaming universiteit, zich als dusdanig kunnen bekendmaken, en dat diegene die zonder daartoe gerechtigd te zijn de graden van bachelor of master met of zonder specificatie of doctor verleent, strafbaar is.

Minister, zijn alle aangetekende brieven ondertussen verstuurd naar deze nepuniversiteiten? Zo ja, hoeveel hebt u er aangeschreven? Zijn deze instellingen reeds in gebreke gesteld? Zult u die zwarte lijst alsnog publiceren? In het verleden zei u dat u enkel een witte lijst wilt waar diegenen opstaan die wel zijn erkend. Welke verdere stappen kunnen hiertegen worden genomen? Ik wil zelf al een suggestie doen. Als een vzw of andere rechtspersoon zich zou willen registreren met iets van

'education', 'onderwijs', 'higher education' of dergelijke in de benaming, moet er vooraf een adviesvraag of een melding naar het departement Onderwijs binnen de verschillende gemeenschappen gaan om dit na te kijken.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dames en heren, de nepuniversiteiten beroeren de gemeederen.

Er werden aangetekende brieven gestuurd naar alle instellingen die vermeld werden in het EOS-artikel 'Diploma Te Koop' in het maandblad van april 2016. Instellingen die niet reageerden op die waarschuwingsbrief, zijn in gebreke gesteld door het departement Onderwijs en Vorming en weten dat daaruit een strafprocedure kan voortvloeien.

Bijkomend hebben mijn administratie en de FOD Economie de krachten gebundeld. Dat heeft resultaten opgeleverd. Op basis van de Kruispuntbank van Ondernemingen hebben ze een lijst opgesteld van instellingen die gevestigd zijn in het Vlaamse of het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en die 'university', 'université', 'universiteit' of 'college' in hun commerciële of maatschappelijke benaming hebben, en in de lijst van de Kruispuntbank van Ondernemingen voorkomen. Die lijst omvat momenteel 136 instellingen. Dat zijn dus ook de universiteiten die we kennen en die effectief erkend zijn. Het is goed dat die oefening gebeurt en dat die op gezette tijdstippen wordt herhaald.

Daarnaast zijn soms ook instanties terug te vinden die gerelateerd zijn aan een hogeronderwijsinstelling of instellingen die niet door ons maar bijvoorbeeld door de Franse Gemeenschap erkend zijn. Het vergt dus wat werk om die lijst uit te zuiveren tot die ondernemingen waarvan we mogen aannemen dat ze inderdaad in strijd zijn met het decreet. Die screening loopt en resulteert opnieuw in waarschuwingsbrieven met een deadline. Na het verstrijken van die deadline en zonder de gevraagde aanpassingen, zullen ook die instellingen vervolgd worden. We volgen dit actief op en proberen er werk van te maken.

De publicatie van de zwarte lijst ligt voor mij moeilijk. Recent schreef Knack op basis van berichtgeving in La Dernière Heure dat de FOD Economie een zwarte lijst zou hebben opgesteld met 41 nepuniversiteiten in België. Ik heb dat bekeken, want die informatie verraste mij een beetje en die informatie is niet correct. Er worden tussen de administraties wel lijsten uitgewisseld met instellingen die best eens worden nagekeken, zoals onze lijst met 136 resultaten, maar er is geen officiële zwarte lijst. Het is ook niet de bedoeling om zo'n lijst te publiceren.

Ik zal u zeggen waarom. Dergelijke lijst is zeer moeilijk up-to-date te houden. Ik zou het zeer vervelend vinden als malafide instellingen aangezet zouden worden om snel van naam of adres te wijzigen om zo opnieuw onder de radar te verdwijnen. We moeten heel actief blijven zoeken. Bijkomend zouden ze zelf kunnen verwijzen naar de zwarte lijst waar ze dan nog niet op staan om te bewijzen dat ze in orde zijn. Een witte lijst is voor mij veel beter. Ik wil ook geen reputatieschade voor een instelling die wel degelijk in orde is en per vergissing toch op zo'n zwarte lijst zou komen, bijvoorbeeld omdat er een zeer recente erkenning is. Je weet niet wat er kan mislopen.

De officiële witte lijst blijft de beste manier om zekerheid te bieden in veel talen op veel plaatsen. Enkel instellingen die effectief erkend zijn, kunnen daarop komen. Wie twijfels heeft, kan de instelling in kwestie daar gaan opzoeken om zeker te zijn. De Vlaamse Gemeenschap heeft daarvoor het Hogeronderwijsregister, voorlopig beschikbaar in het Nederlands en het Engels. We willen dit beter ontsluiten met meer talen en de gegevens die erin staan, rechtstreeks laten voortkomen uit authentieke bronnen die bestaan binnen de overheid.

We werken dus op twee sporen. Het is alle hens aan dek om zeer actief te screenen op heel gezette tijdstippen. Ik zie de vruchten van de samenwerking met de FOD Economie. Een tweede spoor is het actief bekendmaken van de witte lijst die iedereen kan raadplegen op een transparante manier.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik dank u voor de actieve opvolging van dit dossier in het belang van en voor de bescherming van onze studenten maar ook de buitenlandse studenten. Dergelijke organisaties proberen met de wereldfaam van het Vlaams onderwijs te scoren en er geld uit te halen.

U staat huiverachtig tegen een zwarte lijst. Als we van organisaties voor 100 procent zeker zijn dat ze niet oké zijn, kunnen we die dan niet online zetten, al was het maar voor de werkgevers? Mensen solliciteren en er staat een of andere exotische naam op hun cv die goed klinkt. Als we zeker zijn dat 41 organisaties niet oké zijn, waarom kan het dan niet? Ik begrijp uw terughoudendheid als het gaat over zaken die in onderzoek zijn.

Er wordt gezocht op de termen 'university', 'université', 'universiteit', maar er zijn er ook die 'higher education' gebruiken in de benaming. Er zijn er ook een aantal die deze termen niet meer in de naam van de vzw stoppen, maar wel in de activiteit van de vzw. Als je op die manier in de Kruispuntdatabank zoekt, kom je op meer dan 200 vzw's of andere rechtspersonen. Dan wordt het natuurlijk al moeilijker, want die instellingen weten natuurlijk wel dat we op die zaken zoeken.

Minister, ik wil mijn suggestie nog eens herhalen om bij elke vzw die wordt opgericht, na te gaan of er 'higher education' in de statuten staat. Ik pleit voor een snelle toetsing door de mensen van het departement zodat men snel gearmeerd is. Nu moet u achter de feiten lopen. Bij de publicatie, nog voor het kwaad is geschied, zouden we zelf kunnen optreden.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp-a): Dit dossier komt om de zoveel tijd opnieuw in deze commissie. De vorige keer heb ik gevraagd naar het overleg met de andere ministers van Onderwijs omdat zij geen verbodsbepaling hebben. Is dat overleg gebeurd?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): De bezorgdheid om alert te reageren tegen nepuniversiteiten wordt door alle fracties gedeeld. Op een van mijn vroegere vragen in verband met het gebruiken van een zwarte lijst, hebt u duidelijk gesteld dat u dat niet wenst en dat het niet opportuun is. Minister, ik heb begrepen dat u dit standpunt handhaaft.

Ik vind het bijzonder goed dat er is samengewerkt met de FOD Economie. Ik wou de vraag van collega Soens herhalen. Wordt er samengewerkt met de andere gemeenschappen en met het buitenland om nog alerter te kunnen optreden?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, onze fractie onderschrijft zeker uw standpunt. We moeten altijd streven naar zeer werkbare oplossingen. Ik denk dat de witte lijst een werkbare oplossing is. Ik begrijp wel de vraag naar een zwarte lijst.

Eén ding is belangrijk: duidelijkheid voor de onderwijsinstellingen. Als men een leerkracht wil aanwerven, moet een directeur op de hoogte zijn van welke onderwijsinstellingen de juiste bekwaamheidsbewijzen afleveren. Wil men met diploma's van nepuniversiteiten aan de slag gaan op de arbeidsmarkt en zijn werkgevers

daar niet zo alert voor, dan zitten ze voor een deel zelf met de consequenties. Ik vergelijk het misschien een beetje met mensen die zich willen laten bedotten. Sommige studenten volgen een opleiding voor chiropractor in een afdeling van de University of Wales in Gent die plots wordt opgedoekt waardoor ze hun opleiding niet kunnen voortzetten. Wat moeten we aanvangen met mensen die zich echt willen laten bedotten, die niet kritisch staan tegenover een beetje marketingpraat? Wat doen we daarmee?

Je kunt tijd steken in het aanleggen van lijsten en het permanent monitoren ervan, maar als er een degelijke witte lijst is en als mensen degelijk geïnformeerd worden, dan hebben we onze plicht gedaan.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Daniëls, ik begrijp uw vraag maar ik ben er echt geen fan van. Er circuleren lijsten, maar een zwarte lijst publiek maken, vind ik niet goed. Ik weet waarvoor die zal worden gebruikt. Ik ben fan van het goed informeren van iedereen. Als men een opleiding wil volgen, weet dan welke de erkende universiteiten zijn. We moeten er meer promotie rond maken.

Ik wil het voorstel bespreken, maar het zijn debatten waarvan men niet weet wat de uitkomst zal zijn. Ik vrees dat we op een spoor geraken dat ons zal doen struikelen. Ik vind dat de actieve strijd tegen nepuniversiteiten moet worden gevoerd. Ik denk dat die strijd in het verleden niet alert genoeg is gevoerd en dat die kan worden opgedreven. De samenwerking met de FOD Economie is een goede zaak, evenals de samenwerking met de andere gemeenschappen. De ministers moeten daarvoor niet fysiek aan tafel komen, maar een mail zou goed zijn. Ik wil de strijd opvoeren. Mensen betalen soms veel geld voor iets wat achteraf geen erkende instelling blijkt te zijn, of weinig waarde heeft. We moeten zeer assertief zijn. Collega Daniëls, ik wil dus nog eens nadenken over uw voorstel, maar ik ben terughoudend wanneer het gaat over de zwarte lijst, om redenen die ik heb genoemd. Ik wil niet dat die zwarte lijst dan discussie uitlokt waarover dan procedures worden gevoerd. Een witte lijst is duidelijk: men is erkend en komt op de lijst. Een zwarte lijst zit voor mij in een moeilijke zone.

Ik zal het eens bespreken, maar ik zie meer problemen dan voordelen. Ik denk dat alle collega's dezelfde mening delen: de strijd tegen het oneigenlijk gebruik van de benaming 'universiteit' moet alert worden gevoerd, zeker in deze tijden waar opleidingen soms als paddenstoelen uit de grond schieten. Hier engageer ik me volledig voor. Ik hoop dat er niets tussen de mazen van het net valt, want mijn mensen hebben een duidelijke opdracht om er zeer alert op toe te zien.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, er is een vraag die u nog niet hebt beantwoord: als er leerlingen zijn van organisaties die 'education' gebruiken in de titel of in de beschrijving van hun statuten, kan daar dan al geen toetsing gebeuren zodat we ze niet achteraf moeten sluiten maar ze al kunnen tegenhouden voor ze opengaan?

Minister Hilde Crevits: Dat moet worden bekeken met de federale overheidsdienst Economie. Bij het neerleggen van de statuten moet dat worden gescreend. Dat is volgens mij perfect mogelijk en het kan zijn dat dit nu al gebeurt.

Koen Daniëls (N-VA): Dat lijkt me de beste manier.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de stand van zaken na de hoorzitting over de knelpuntennota van het Kinderrechtencommissariaat – 597 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, mijn vraag is eigenlijk een opvolgvraag waarmee ik wil peilen naar de stand van zaken na de hoorzitting die we hier hebben gehad over de knelpuntennota van het Kinderrechtencommissariaat over de sluiting van dertig asielcentra en de gevolgen voor kinderen en jongeren.

We hebben vernomen dat er een nieuwe golf van sluitingen komt van een aantal centra: Zwijndrecht op 20 december 2016, Deinze op 19 december 2016 en Knesselare op 30 januari 2017. De bedoeling is om transfers van minderjarigen tijdens de schoolvakanties te laten plaatsvinden. Jean-Pierre Luxen van Fedasil zei tijdens de hoorzitting heel duidelijk: "In Zwijndrecht en Deinze zal het tijdens de herfstvakantie zijn en in Knesselare tijdens de herfst- en kerstvakantie."

De knelpuntennota van de kinderrechtencommissaris sprak ook van ernstige problemen voor het mentale welzijn van de jongeren en de stress die bij zo'n overstap gepaard gaat. Minister, u hebt al gezegd dat er een zorgzaam transitietraject zou komen. De jongeren blijven vaak in het centrum omdat ze fysiek en/of mentaal niet in staat zijn om naar school te gaan.

De overdracht van informatie over de schoolcarrière van de leerlingen en het gevolgde leertraject liep ook vaak mis. U hebt dit zelf als basisknelpunt geïdentificeerd, en u hebt in de commissie gezegd dat u zou nagaan hoe dit vlotter kan verlopen.

Minister, hebben alle transfers tijdens de schoolvakanties plaatsgevonden, zowel voor Deinze, Zwijndrecht als Knesselare? Zijn er kinderen en gezinnen die toch buiten de schoolvakanties zijn overgeplaatst? Zo ja, waar en hoeveel?

Hoe gebeurt nu de begeleiding van die leerlingen? Welke coaching krijgen zij? Welke psychologische hulp en ondersteuning krijgen ze? Wie verzorgt de nazorg van de school en medeleerlingen? Zijn er sancties voor leerlingen die onwettig afwezig blijven op school?

Hoe zit het nu met de informatiedoorstroming over het gevolgde leertraject? Weten de achtergelaten scholen waar de leerling naartoe is? Weten de nieuwe scholen van welke school de leerling komt? Is er nieuwe communicatie tussen de scholen over het gevolgde leertraject en de schoolloopbaan?

Wat zijn de gevolgen voor de werking van de OKAN-scholen (onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers) die verbonden zijn aan de centra die sluiten? Hoe functioneren zij op dit moment? Als er leerlingen verdwijnen, wat zijn dan de gevolgen voor de beschikbare lesuren, voor de leerkrachten en voor de leerlingen die achterblijven?

Minister, het blijkt bijzonder moeilijk te zijn om aan cijfers te geraken. Fedasil is bijzonder weigerachtig om mee te delen hoeveel niet-begeleide minderjarigen nu effectief worden overgeplaatst, welke centra nu aan het sluiten zijn en waar die kinderen naartoe gaan. Gaan zij naar pleeggezinnen of naar andere centra? Worden er ook kinderen overgeplaatst naar Wallonië? Hoeveel gezinnen met kinderen worden overgeplaatst? Waar gaan zij naartoe? En hoeveel kinderen worden niet tijdens het schooljaar overgeplaatst? Het zou me bijzonder interesseren een zicht

te krijgen op de problematiek en op de cijfers, maar die zijn blijkbaar moeilijk los te krijgen. Kunt u daarop antwoorden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Meuleman, ik zal mijn best doen om zo goed mogelijk te antwoorden.

Collega Meuleman, op 24 oktober heb ik een nieuw coördinerend overleg gehad met alle partners. Zoals afgesproken tijdens de hoorzitting in het parlement op 6 oktober waren op dit overleg ook een vertegenwoordiger van het Kinderrechtencommissariaat en een van de dienst Voogdij aanwezig. Tijdens dit overleg is de situatie van de collectieve opvanginitiatieven aan bod gekomen en ook de manier waarop Fedasil de komende maanden te werk zal gaan.

De samenwerking met het kabinet-Francken en Fedasil loopt zeer goed. Wij krijgen de informatie die we vragen in de mate van het mogelijke. Men doet alle inspanningen om ons zo veel mogelijk informatie te bezorgen, maar het is niet altijd gemakkelijk op het terrein.

Voor de transfers over de taalgrens – dit gaat niet enkel over niet-begeleide minderjarigen – is de algemene richtlijn nog steeds dat verhuisbewegingen over de taalgrens enkel gebeuren op vraag van de betrokkene. Als een betrokkene dat bijvoorbeeld om familiale redenen vraagt, dan gebeurt dat. Het kabinet van de bevoegde staatssecretaris bevestigt dat een overplaatsing naar Wallonië van niet-begeleide minderjarigen die al in Vlaanderen waren opgevangen, zeer uitzonderlijk is. Wanneer zich dit voordoet, gaat het over een zogenaamde 'aangepaste plaats', wat betekent dat het in overleg of op vraag van de jongere of zijn voogd is, bijvoorbeeld als er familie woont.

Wat betreft de centra in Zwijndrecht, Knesselare en Deinze heeft mijn administratie van Fedasil vernomen dat er één niet-begeleide minderjarige na de herfstvakantie is verhuisd. Fedasil heeft ook gezegd dat bij het merendeel van de niet-begeleide minderjarigen die toch buiten een schoolvakantie verhuizen, die verhuisdatum verschoof op vraag van de niet-begeleide minderjarige zelf of van de voogd.

Ik heb net cijfers binnengekregen. We hebben ze heel recent gevraagd. Het is nuttig dat u de cijfers kent. We hebben vanmorgen ook nog gebeld. Er zijn families die niet getransfereerd konden worden in de herfstvakantie. In Koksijde waren dat 23 personen, waarvan 10 kinderen, uit 7 families. In Zaventem waren dat 7 mensen, waarvan 4 kinderen, van 2 families. Dat is ook besproken en bekeken met de betrokkenen.

Wat zijn de nog geplande verhuisbewegingen? Fedasil heeft erop gehamerd om kinderen alleen tijdens de vakanties te verhuizen en ook het Rode Kruis heeft deze richtlijn meegegeven. In Zwijndrecht zijn twee collectieve opvanginitiatieven: een opvanginitiatief wordt uitgebaat door het Rode Kruis en een door een privébedrijf, Senior Assist. De federale ministerraad heeft beslist dat het Rode Kruis Zwijndrecht zou sluiten op 31 december. Bij de onderhandelingen over het verloop van de sluiting is gezegd dat dit niet haalbaar is om organisatorische redenen. Uiteindelijk is beslist dat het centrum op 19 december ontmanteld zou moeten zijn. Het directiecomité van Fedasil heeft deze termijn goedgekeurd.

Op dit ogenblik verblijven daar nog 22 niet-begeleide minderjarige vluchtelingen. De laatste schooldag van 2016 is voor hen 16 december. Deze datum werd door de centrumverantwoordelijke in overleg met de scholen vastgelegd. Het Rode Kruis bevestigde dat al deze kinderen na de kerstvakantie in hun nieuwe school zullen kunnen starten. Hiervoor worden nu voorbereidingen getroffen. Het Rode

Kruis heeft ook gezegd dat secundaire scholen in de laatste week vooral bezig zijn met deliberaties en er geen lessen meer worden gegeven.

Het andere opvanginitiatief in Zwijndrecht wordt uitgebaat door een privébedrijf. Fedasil sloot met dit bedrijf een jaarcontract af dat loopt tot 20 december. Fedasil dringt er ook bij dit bedrijf op aan om bij de planning van de verhuisbewegingen maximaal de continuïteit van de school- en onderwijsloopbaan te garanderen. De gesprekken zijn nog altijd lopend of dat nu 20 december of 22 december zal zijn.

In Deinze verblijven op dit ogenblik elf niet-begeleide minderjarige vluchtelingen. Dit centrum sluit op 27 december. De leerlingen zullen verhuizen vlak voor de vakantie, vermoedelijk op 22 of 23 december. In Knesselare verblijven momenteel nog dertien niet-begeleide minderjarige vluchtelingen. Dit centrum sluit in de loop van januari. De bedoeling is dat de niet-begeleide minderjarigen zullen verhuizen tijdens de kerstvakantie.

Collega's, we moeten ook de omgekeerde beweging maken. Ook in Wallonië zijn er sluitingen en verhuisbewegingen. We moeten ook kijken of daar ter plaatse voldoende lokale opvanginitiatieven zijn. Collega Meuleman, u kijkt vooral naar de beweging van Vlaanderen naar Wallonië, maar ook omgekeerd is het denkbaar dat er een instroom is van kinderen die in Wallonië opgevangen zijn en plots in Vlaamse lokale opvanginitiatieven (LOI's) terechtkomen. We moeten dat wederzijds zorgvuldig bekijken.

Hoe gebeurt de begeleiding? Elke ingeschreven niet-begeleide minderjarige kan rekenen op het reguliere ondersteuningsaanbod waar elke leerling aanspraak op kan maken. Ik verwijs graag naar de extra ondersteuning waarin we voor scholen voorzien hebben dankzij de nieuwe regeling rond de vervolgschoolcoaches. Daardoor zijn 176 voltijdse equivalenten extra aan de slag gegaan. We hebben binnen Welzijn ook een ruim aanbod van meer specialistische hulp, zoals Solentra, wat staat voor 'Solidariteit en Trauma'. Solentra geeft diagnostische en therapeutische ondersteuning aan vluchtelingen en migrantenkinderen.

Dan kom ik tot de sancties. In deze situaties spreken we over een 'geoorloofd verzuim', als er verzuim zou zijn. Er is een geldige reden voor, dus er is geen sprake van 'onwettige afwezigheid'.

In mijn communicatie met Fedasil hameren wij heel sterk op het belang van informatieoverdracht. Tijdens de commissievergadering van 6 oktober ben ik al uitgebreid ingegaan op de manier waarop dat loopt. Ik zal dat niet herhalen. De conclusie was toen en is nog altijd dat men afhankelijk is van de ouders, de voogden, of de leerling, omdat je anders met privacyproblemen zit. Voor mij is het heel belangrijk om er bij de scholen op aan te dringen dat men actief die vragen stelt. Ik vind het logisch dat men goedkeuring geeft voor informatieoverdracht, maar de vraag moet natuurlijk wel gesteld worden. Scholen hebben daar een bijzondere verantwoordelijkheid in. En ook de voogden moeten dat weten. Ik verwacht dus dat de school actief de vraag naar toestemming zal stellen aan de ouders, de voogd en/of de betrokken jongere.

Het automatisch doorgeven van informatie is intussen onderzocht. We moeten zeer grondig overwegen of er gegronde redenen zijn, en dan nog moet daarover een advies voorgelegd worden aan de Privacy- of de Vlaamse Toezichtscommissie. We kunnen er dus over discussiëren om dat automatisch te doen, maar als er een goedkeuring verleend wordt, is het eigenlijk opgelost. Dat is voor mij het meest wenselijke.

Wat de werking van de OKAN-scholen betreft, zal de daling van de leerlingenaantallen dit schooljaar geen impact hebben op de lesuren. Voor volgend schooljaar

kan dat uiteraard leiden tot een lesurenpakket, maar dat is normaal. Dat wordt dus per schooljaar toegekend.

De vervolgschoolcoach wordt berekend op basis van het leerlingenaantal op 1 februari. Die blijven dus behouden voor dit schooljaar.

Voor het specifieke pakket uren-leraar ligt dat anders. Scholengemeenschappen ontvangen 2,5 uren-leraar per OKAN-leerling. Telkens als het leerlingenaantal wijzigt met een veelvoud van vier, wordt het urenpakket herberekend. Als het leerlingenaantal daalt en elders stijgt, zal dat tot een vermindering of een stijging leiden, ook al dit schooljaar. Er is dus een onderscheid tussen het pakket en de vervolgcoachbegeleiding die wordt toegekend.

Tenzij ik nog mails gekregen zou hebben tijdens het beantwoorden van de vraag, is dit de stand van zaken zoals die mij meegedeeld is, met recente informatie van na 11 uur deze ochtend.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Het waren inderdaad redelijk wat cijfers, minister. Als ik het vlug optel, denk ik dat er op dit moment 69 niet-begeleide minderjarigen van school aan het veranderen zijn, en dat dat degenen zijn die in de centra zitten die nu sluiten, tenzij er nog andere zijn. Ik hoorde ook over Sint-Truiden, maar dat weet ik niet. Kunt u de volledige lijst geven van centra die aan het sluiten zijn? In Zwijndrecht waren er 22, zei u. Dat is dan waarschijnlijk het centrum van het Rode Kruis. Of is dat de beide centra samen? Dan hebt u nog niet gezegd hoeveel niet-begeleide minderjarigen in het privé-initiatief kunnen zitten.

Het gaat dus over minstens 69 jongeren. Hebt u er zicht op waar die naartoe gaan? De bedoeling was altijd om ze in pleeggezinnen te plaatsen, want het gaat natuurlijk over minderjarigen. Ook dit was geen gemakkelijke oefening, want er was toch wel een serieus tekort aan pleeggezinnen, zeker op het moment dat er voor het eerst sprake was van de sluiting. We horen dat dat zeker niet altijd lukt en dat er heel wat jongeren zijn die naar andere centra overgeplaatst worden, onder andere naar het centrum Westakkers. Nu blijkt dat daar ook sprake was van een sluiting, omdat de infrastructuur niet voldeed. Dat was een voormalige kazerne. Als we natuurlijk één centrum sluiten en jongeren dan naar een ander centrum sturen dat eigenlijk niet voldoet, lijkt mij dat geen goede manier om met die niet-begeleide minderjarigen, die toch heel wat problemen hebben, om te gaan.

Wat de vraag over de sancties betreft, hoorden we dat niet-begeleide minderjarigen wat zakgeld krijgen – heel weinig, een euro per dag of zo. We moeten ze niet allemaal vergoelijken, maar sommigen kampen echt wel met problemen, gaan soms niet naar school. Dat zakgeld zou dan worden afgenomen. Is u dat ook ter ore gekomen? Zijn dat maatregelen? Zijn dat goede maatregelen?

Dan zijn er de cijfers voor de gezinnen met kinderen. U sprak van een tiental kinderen in Koksijde en een aantal in Zaventem. Zijn dat de enige gezinnen met kinderen die op dit moment aan het verhuizen zijn en die van school moeten veranderen? Ik heb ook de indruk dat de cijfers over de gezinnen met kinderen zeer moeilijk vast te krijgen zijn. Daar heeft men er nog minder zicht op waar die naartoe gaan. Dat zijn vaak kleine kinderen, die het heel moeilijk hebben om in een school aangepast te raken. Ik ben zelf een aantal scholen gaan bezoeken. Met die jongere kinderen is het zeker moeilijk om een band op te bouwen in het begin, met alle taalproblemen die er zijn. Dan is de begeleiding ook belangrijk. Als u wat meer gedetailleerde cijfers zou kunnen geven, eventueel schriftelijk, en zeker over wat er met de kinderen gebeurt en waar ze naartoe gaan, zou ik die graag ontvangen. Daar hebben we immers nog geen zicht op.

We horen ook heel wat klachten van de OKAN-scholen. Het feit dat die uren tijdens het schooljaar worden aangepast, zorgt voor heel wat onzekerheid bij die vaak jonge leerkrachten, die moeten stoppen in het midden van het schooljaar. Dat bemoeilijkt het functioneren van OKAN-klassen. Zijn er mogelijkheden om dat op een andere manier aan te pakken en meer zekerheid te verschaffen? Kunnen we dat iets vroeger en proactiever aanpakken?

Ik hoorde ook dat de informatiedoorstroming nog niet volledig in orde is. De klachten die we daarover kregen, zijn zeer recent. Het zijn klachten over de huidige verhuizingen. Minister, u zei in oktober dat u zou proberen om dat vlotter te doen verlopen. Blijkbaar is er op dat vlak nog niet veel gebeurd en is de informatiedoorstroming nog niet verbeterd. Kan daar niets aan gedaan worden?

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Minister, als ik het goed heb begrepen, is een verhuizing over de taalgrens alleen maar mogelijk op vraag van gezinnen of van de niet-begeleide minderjarige zelf. Ik ben daar blij om. Zowel in juni als in oktober leefde bij ons nog de vrees dat de Vlaamse of Franse Gemeenschap inspanningen leverde zonder dat er een eigen impact zou zijn op hun vraag, dat dit zou teniet worden gedaan door een gedwongen verhuizing naar een andere gemeenschap, en dat dus ook de inspanning van de scholengemeenschap verloren zou gaan.

U zegt terecht dat er inspanningen gebeuren binnen Welzijn. U haalt onder andere Solentra aan. Ik hoor van scholen en CLB's dat er heel goed wordt samengewerkt met die mensen. Ik moet spijtig genoeg herhalen dat in een aantal regio's, bijvoorbeeld de regio rond Brussel, het probleem van het tekort aan plaatsen binnen Welzijn nog altijd sterk aanwezig is en dat dit de druk op CLB's en leerkrachtenteams in de OKAN-scholen in en buiten Brussel wel hoog zet.

Mijn laatste punt valt samen met wat mevrouw Meuleman al zei. De school die ik sprak, was een eerste school waarvan de kinderen nu in andere scholen zitten. Ik ben er nog geen tegenkomen die vanuit een nieuwe school via een CLB of rechtstreeks vragen hebben gekregen naar informatiedeling. Dat kan aan de steekproef liggen, maar dat geeft toch wel aan dat op dat vlak het nadenken over automatische doorstroming van gegevens, misschien voor deze bijzondere doelgroep, toch niet zomaar van onze tafel moet zijn. Het is voor een eerste school bijna onbegonnen werk om daar zelf een actieve rol in te spelen, als je niet weet waar je kinderen nadien komen. Soms verdwijnen ze ook zo snel dat scholen niet de mogelijkheid hebben om tegen de ouders te zeggen: 'Kijk, hier hebt u een enveloppe met uw gegevens.' Zo is het bijna een gewone verhuizing.

Ik weet dat er in juni nog collega's waren, zoals de heer Van Dijck, die zeiden dat er toch nog andere kinderen waren. 'Er verhuizen nog kinderen doorheen het jaar, je moet dat niet overdrijven.' Ja, maar het traject van deze kinderen is toch nog net iets anders dan mochten wij verhuizen en onze kinderen moeten verhuizen.

Rond informatiedoorstroming en een aantal witte vlekken voor het hele veld van Welzijn blijf ik toch nog een beetje ongerust.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Ik heb een beetje een wrang gevoel over de manier waarop over deze problematiek – ik druk mij zacht uit – soms een toon wordt gezet. Sinds meer dan een jaar worden wij met de asielcrisis geconfronteerd. We zijn genooddaakt geworden om, als samenleving, naar grotere asielcentra te gaan. We hebben vanuit Onderwijs enorm veel inspanningen geleverd. Het was ook steeds de bedoeling om zo snel mogelijk ook die grotere asielcentra, waar het voor niemand leuk wonen is, af te bouwen. Er zijn natuurlijk tal van factoren

waarmee in dezen rekening moet worden gehouden. De belangen van de schoolgaande kinderen zijn natuurlijk belangrijk. Maar ik merk en ervaar op het terrein dat er in de scholen in de nabijheid van de grotere asielcentra enorm veel inspanningen worden geleverd, en vervolgens ook in alle scholen in heel Vlaanderen, om die kinderen op te vangen. Het stemt mij dan ook heel positief, minister, dat u in uw antwoord duidelijk kunt onderschrijven dat er een goede wisselwerking is tussen enerzijds de verantwoordelijke voor deze problematiek, de diensten van staatssecretaris Theo Francken, en anderzijds het Departement Onderwijs. Dat alles niet van een leien dakje loopt, is nogal evident, dat die kinderen allemaal aparte uitdagingen hebben ook. Ze komen vaak onder druk en stress te staan. Zij komen uit gevaarsituaties. Laat ons daarom de tonaliteit aannemen dat wij dat vanuit onze gemeenschap, vanuit Vlaanderen, op een zo goed mogelijke manier doen. We moeten de inspanningen van de leerkrachten en de begeleiders op het terrein onderstrepen en niet een negatieve toon zetten door te zeggen wat er te kort is. Iedereen doet zijn uiterste best.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Ik sluit mij kort aan bij de heer Van Dijck. Het gaat hier over een kwetsbare groep, waarvoor we allemaal, terecht, zorg hebben. Anderzijds is het toch nuttig dat nog eens wordt herhaald dat zowel vanuit Onderwijs, zijnde het ministerie en de administratie, als vanuit de scholen zelf nog nu toe bijzonder grote inspanningen werden geleverd.

De verslagen van deze commissie worden nagelezen. Daarom vraag ik toch enige voorzichtigheid bij geruchten die men hoort.

Als hier vandaag wordt gezegd dat dit of dat centrum misschien zal sluiten, wordt dit overmorgen als waarheid verteld. Op dat vlak pleit ik voor iets meer discretie als er geen zekerheid is. Dat is tegelijkertijd een pleidooi voor voldoende duidelijke communicatie.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik kan met de meeste opmerkingen instemmen.

Ik heb nog wat aanvullend cijfermateriaal, mevrouw Meuleman. Ik geef alles wat ik krijg en heb. Het klopt dat die ene cijfers enkel op het niet-private initiatief betrekking hadden. Over het opvanginitiatief in Zwijndrecht heb ik geen extra cijfers gekregen. Ik ga ervan uit dat die 22 niet-begeleide minderjarigen niet het totaalcijfer is, maar dat het enkel gaat om het Rode Kruiscentrum. Als ik meer gegevens krijg, zult u ze ook krijgen. Ik weet dat u erin geïnteresseerd bent, ik ook trouwens.

Mijnheer Van Dijck, ik kan u ook wel volgen. Ik kan hier moeilijk zeggen dat ik zware kritiek heb. We delen dezelfde zorgen. Ik wil echt dat als er een centrum sluit, de niet-begeleide minderjarigen in een LOI terechtkomen en dat dit geordend verloopt.

Ik heb ook naar mijn eigen stad gekeken. De LOI's zijn voorbehouden voor niet-begeleide minderjarige vluchtelingen. Maar er moeten natuurlijk wel plaatsen zijn. Ik roep alle lokale besturen op om een inspanning te doen en te zorgen voor voldoende LOI's. Dat kan ik als minister van Onderwijs niet realiseren. Het is van belang dat we daarin voldoende investeren.

Ik krijg net een sms'je, mevrouw Meuleman: in Zwijndrecht zijn er 4 jongeren in familieverband. Dat zijn er dus 26 in totaal.

De andere opmerkingen volg ik en neem ik mee.

Mijnheer De Ro, uw vraag over automatisering ligt delicaat. Ik vond dat evident, we hebben juridisch advies gevraagd, het blijkt niet evident te zijn. We moeten zorgen dat we de dunne lijn bewaken tussen het recht op privacy en het doorgeven van informatie. Door een kleine goedkeuring is het allemaal opgelost. Daar kunnen de voogden en de centra bij helpen.

Jo De Ro (Open Vld): We komen altijd terug op dezelfde discussie. In de commissie Radicalisering ook, het ging over nog moeilijker omstandigheden, we hebben daar heel lang over gesproken. Het moet toch mogelijk zijn – die kinderen zitten in onze databank – als een kind van school x naar school y verhuist, dat een vertrouwenspersoon van het CLB van school 1 een vertrouwenspersoon van school 2 automatisch informeert over de situatie. Ik ben een ongelooflijke fan van privacy, tot het moment dat het privacyrecht de therapie en/of begeleiding van jongeren in het gedrang brengt. Dan komen andere rechten weer in gevaar. Ik vraag me af of tussen de CLB's toch niet minstens al iets kan gebeuren.

Minister Hilde Crevits: Het is vrij eenvoudig. De centra die sluiten, kennen de families en de gezinnen, ze weten waar de kinderen naar school gaan.

Zoals de heer Van Dijck zei, in zeer moeilijke omstandigheden zijn we erin geslaagd om de jongeren naar school te laten gaan. Men weet dat er een sluiting komt. Het is niet zo moeilijk om toestemming te vragen om de gegevens door te geven aan de nieuwe school. Ik vind wel dat het respectvol is dat men dat vraagt. Dat is voor mij stap nummer één. Als men het niet georganiseerd krijgt dat het systematisch gevraagd wordt, dat de mensen zeggen oké, geef die gegevens maar door, dan moet men om toestemming vragen.

Ik heb nog geen meldingen van mensen die weigeren om die toelating te geven, dus ik ga ervan uit dat dat kan. Dat zou organiseerbaar moeten zijn. Mocht ik nu systematisch het bericht krijgen dat mensen die toelating niet geven, maar dat krijg ik niet, dan zouden we iets moeten ondernemen. Ik vraag me alleen af of het gebeurt, of men het vraagt. Daar moeten we nu eerst op inzetten, om dat georganiseerd te krijgen. De vorige keer dat we hierover gediscussieerd hebben, heb ik gezegd: soms vertrekken mensen en weten we niet waarnaartoe. Het is natuurlijk wel nuttig om dat wel te weten. Men probeert dat echt zo goed mogelijk te organiseren.

Maar ik begrijp het, mijnheer De Ro. Het is een heel gevoelig debat. Ik vind dat we spoor één, het evidente spoor, nu actief moeten proberen op stapel te zetten. Voelen we dat dat niet lukt, dan moeten we nagaan of we decretale initiatieven kunnen nemen, daar ben ik het mee eens.

Dat zakgeld, waar u naar verwees, mevrouw Meuleman, daar hebben wij geen signalen over. Dat is echt een bevoegdheid van de centrumverantwoordelijke. Ik wil dat navragen, maar ik kan er niets meer over zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, misschien kunt u ons nog schriftelijk de gegevens bezorgen over waar de kinderen naartoe gaan. Er zullen er altijd van de radar verdwijnen, maar of ze hoofdzakelijk in pleeggezinnen worden opgevangen dan wel naar andere grote centra gaan, zou ik toch graag weten. Als u cijfers hebt, graag.

We mogen inderdaad de zaak niet opkloppen. Ik kreeg wel signalen uit verschillende hoeken, van vluchtelingenorganisaties, van OKAN-leerkrachten, van OKAN-verantwoordelijken, van voogden en van het Kinderrechtencommissariaat, dat er toch nog wel wat problemen zijn met een bijzonder kwetsbare groep. Het is niet alleen schrijnend, het is ook risicovol om sommige jongeren niet op te volgen.

Deze groep is nog niet meerderjarig en zeer vatbaar voor van alles. Het gaat ook over een redelijk groot aantal. Ik heb een voorlopige optelling gemaakt, van de privé-initiatieven had ik geen cijfers, we zitten nu al aan ongeveer zeventig. We weten dat er een golf van sluitingen is geweest en dat er nog nieuwe komen. Aanvankelijk werd gesproken over 350 niet-begeleide jongeren. Dat is toch een grote groep waar we zorg voor moeten dragen. Ik zal de vraag blijven stellen, zeker als ik nog signalen krijg van voogden of betrokkenen.

Er kan inderdaad worden gewerkt via de CLB's. We weten dat die redelijk overbevraagd zijn, en misschien zullen ze niet blij zijn dat ze er nog een taak bij krijgen, maar via hen als vertrouwenspersoon zou die informatie dan toch zeker gegarandeerd kunnen worden doorgegeven. Dat is eigenlijk een goed voorstel van collega De Ro. Dat lijkt me het bekijken waard.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: We hebben in januari opnieuw een groot asieloverleg bij ons op het kabinet. We zullen een impactanalyse laten maken, met alle cijfers. Normaal zou dat in de loop van januari zijn. U vraagt die evaluatie. Ik wil die ook, maar we zijn dat nu aan het sluiten. We moeten daar ook lessen uit trekken. We moeten bekijken wat goed en wat minder goed loopt. Ik hoop in januari dus ook die impactanalyse te hebben, en die kunnen we dan hier bespreken, als dat nodig is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de samenwerking van GO!-scholen met de antiabortusbeweging Youth for Life in het kader van seksuele opvoeding – 606 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, deze vraag gaat over de samenwerking van een GO!-school met de antiabortusbeweging Jongeren Info Life – we dachten eerst dat ze Youth for Life heette – in het kader van seksuele opvoeding. Op 17 november vond in het KTA van Edegem een bijeenkomst plaats tijdens welke de antiabortusorganisatie Jongeren Info Life (des)informatie over abortus mocht verspreiden onder de leerlingen. Jongeren Info Life is een antichoicebeweging. We weten dat het al het vierde jaar op rij is dat de organisatie het KTA van Edegem mag bezoeken, met steun van de schooldirectie.

Eind vorig jaar bleek ook al dat antichoicebewegingen op scholen actief konden zijn. Minister, u zei daarover op 7 januari het volgende in uw antwoord op een vraag om uitleg van mevrouw Brussee: "Ik vind het absoluut van belang dat seksuele opvoeding op school op een brede en kwaliteitsvolle manier wordt aangebracht. Dat staat ook in de eindtermen, niet alleen vakoverschrijdend, maar ook vakgebonden. Laat daar dus geen twijfel over bestaan."

U hebt toen ook gezegd dat u een Schooldirect zou versturen met daarin richtlijnen voor de samenwerking met externen. Ik neem aan dat u die ook hebt verstuurd. Er werd aan de scholen gevraagd kritisch te kijken naar alle externe partners.

Minister, weet u dat er in het GO! nog steeds dergelijke manifestaties of informatiemomenten plaatsvinden? Zijn er nog scholen bekend waar die organisatie haar informatie kon verspreiden? Welke instructies bestaan daarover ten aanzien van de schooldirecties? Wilt u iets ondernemen ten aanzien van de schooldirecties die

dit soort organisaties blijven uitnodigen? Wat zult u verder ondernemen om te vermijden dat dit soort organisaties nog steeds actief kunnen blijven in onze scholen? Wat zult u doen om te garanderen dat elke leerling in elke school kan rekenen op een brede en kwaliteitsvolle seksuele opvoeding, en ook op een brede en kwaliteitsvolle relationele opvoeding, want het gaat eigenlijk nog breder dan dat. In welke mate richt de inspectie zich op het thema? Zijn er de jongste twee jaren nog scholen 'gebuisd' op dit onderwerp? Hebt u hierover overleg gehad met het GO! en met de andere koepels? Zo nee, bent u dat van plan?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dit thema is hier inderdaad al eens aan bod gekomen. Eerst en vooral ga ik de autonomie van de scholen niet afpakken. Het is aan de scholen om te bekijken welk materiaal ze al dan niet gebruiken en met welke organisaties ze in zee gaan. Men kan dus van mij niet verwachten dat ik van elke school in Vlaanderen weet en meteen 'in real time' zie met wie ze in zee gaat. Ik verwacht wel van elke school dat ze kritisch bekijkt met wie ze in zee gaat. Ik heb ook gezien dat de organisatie Jongeren Info Life volgens Sensoa niet voldoet aan de kwaliteitscriteria voor goede relationele en seksuele vorming. Ik heb wel gisteren een mail gekregen van de mensen van Jongeren Info Life, die zich heel fel verdedigen en erg beledigd zijn over de associaties en de connecties die worden gemaakt. Het lijkt me nuttig dat ze dan eens met Sensoa spreken. Ik vind het immers wel handig dat Sensoa kwaliteitscriteria heeft. Ik stel voor dat we hen dan in contact brengen met Sensoa. Als die van idee veranderen, dan is dat voor mij goed. Het kan wel dat de lessen neutraal zijn. Daar heb ik geen idee over. Het is echter natuurlijk van belang dat het referentiekader waarvan je uitgaat, ook oké is. Ik wou dus ook zeggen dat ik daarover een mailtje heb gekregen. Ik vind ook dat elke organisatie het recht heeft om zich te verdedigen. Het is immers natuurlijk niet fijn als je zulke krantenkoppen hebt.

Mevrouw Meuleman, u vroeg welke instructies er bestaan. Scholen krijgen verschillende manieren aangereikt om een partner te selecteren. We hebben de handvatten voor de samenwerking van scholen met externen. Er zijn de aanbevelingen van experts. We hebben de pedagogische begeleidingsdiensten. Ik heb na de vorige vraag trouwens ook via Schooldirect nog eens uitdrukkelijk alle info laten verspreiden, omdat ik weet dat iedereen daar heel gevoelig voor is, en ik ook trouwens.

De achterliggende motieven van Jongeren Info Life zijn voor mij niet zo eenvoudig te doorgronden. Dat is ook wat Sensoa aangeeft, trouwens. Ik ga dus geen stappen zetten ten aanzien van de schooldirecties, maar uit contact van mijn administratie met de centrale dienst van het GO! over de praktijken in Edegem bleek dat Jongeren Info Life inderdaad infosessies heeft gegeven, met een voor hen neutraal vormingsaanbod. De school stelde bij verder onderzoek tot haar grote verbazing vast wat de achtergrond van de organisatie is en heeft dan de samenwerking stopgezet. Dat toont ook weer aan dat het van belang is om je uiteraard goed te laten informeren.

De handvatten die scholen krijgen, zijn duidelijk en bieden wat mij betreft zeker houvast voor de scholen. Boven op de inspanningen die Sensoa doet en die toch indrukwekkend zijn, wil ik uiteraard in ondersteunend materiaal voorzien waarmee scholen aan de slag kunnen. Dat kan ook bijkomend materiaal zijn.

Zoals ik waarschijnlijk al heb gezegd, lanceren we in het voorjaar van 2017 het Vlaggensysteem op maat van de onderwijscontext. Dat is een educatief spel dat Sensoa enkele jaren geleden ontwikkelde en dat we nu hertalen naar de onderwijscontext. Dat zou dus eigenlijk iets heel educatiefs moeten worden. Dan is er het Raamwerk Seksualiteit en Beleid voor onderwijs van Sensoa, dat is gelanceerd in 2014 en dat ook heel breed is gecommuniceerd. Die instrumenten zijn

goed. Ze zijn samengesteld door een groep waarin ook vertegenwoordigers van scholen, CLB's, ouders en leerlingen participeren. Ook de commissie Onderwijs en Samenleving van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) is daar heel intens mee bezig.

De inspectie focust op het behalen van de eindtermen en op het nastreven van de ontwikkelingsdoelen. De inspectie zal dus niet checken met wie je hebt samengewerkt of op welke manier je het hebt gedaan. Ze bekijken gewoon of er een goed aanbod is geweest.

Is er overleg geweest met het GO!? Ja, zij zetten in op het informeren van scholen. Die afspraken nemen niet weg dat scholen autonoom blijven om te kiezen met wie ze in zee gaan.

Raymonda Verdyck gaf aan dat ze met de pedagogische begeleidingsdienst van het GO! nog meer willen inzetten op sensibilisering rond samenwerkingen en de daarin besloten risico's, bij zowel algemeen directeurs van de scholengroepen als bij de leraren. Het is dus doorgesproken. Men zal daarover ook actie ondernemen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, er is grote nood aan een verruiming van die relationele en seksuele opvoeding. We moeten dat ernstig nemen. Heel wat scholen hebben in een recente rondvraag aangegeven dat ze het nog steeds moeilijk hebben om met die relationele en seksuele vorming aan de slag te gaan. Wat heel veel scholen doen, is de correcte technische informatie geven. Dat heeft de Vlaamse Scholierenkoepel ook aangekaart. Zo wordt er ingezet op het voorkomen van zwangerschappen en seksueel overdraagbare aandoeningen. Maar scholieren willen veel meer dan enkel de technische informatieve uitleg als het gaat over die relationele vorming.

Ze hebben dat aangegeven in een rapport over de eindtermen. Scholen geven zelf ook aan dat ze dat wel willen, maar dat de leerkrachten niet de juiste handvatten hebben om dat echt goed te doen en dus vaak een beroep moeten doen op externe organisaties. In feite hebt u dat voor een stuk ook gedelegeerd naar externe organisaties. Maar hun capaciteit is op dit moment absoluut niet voldoende. Jong & Van Zin heeft aangegeven dat ze op jaarbasis 8000 leerlingen bereiken en vorming geven aan zo'n dertig leerkrachten. Maar dat is natuurlijk veel te weinig om het Vlaamse landschap af te dekken. Er is een vraag van scholen en leerlingen, maar op dit moment is er onvoldoende capaciteit om die vraag af te dekken.

Het is dan ook logisch dat scholen naar organisaties grijpen waarvan ze misschien wel denken dat ze bonafide zijn. Die organisaties zijn creatief en gebruiken verschillende dekmantels. Er zijn er verschillende. Op het eerste gezicht is het niet altijd duidelijk dat de informatie die ze geven niet volledig neutraal is.

Ik wil de scholen niet beschuldigen. Vaak willen ze iets doen en moeten ze een beroep doen op externen. En dan screenen ze misschien niet altijd grondig genoeg of zijn ze niet altijd bekend met de lijst die Sensoa publiceert. Er is te veel desinformatie, onvoldoende informatie en capaciteit om dit op een goede manier te doen.

Minister, er is op dat vlak echt werk in de eindtermen. Er staan in de eindtermen allerlei zaken rond diversiteit. Andere zaken die ook belangrijk zijn, zoals seksisme, homofobie, hoe omgaan met issues rond transgender – want dat treft ook heel wat mensen –, of andere kwesties waar leerlingen mee zitten, zitten dan niet in de eindtermen. Dan is er vanuit de inspectie ook geen mogelijkheid om dat te controleren. We moeten de eindtermen in die zin ook verder aanpassen. We zijn daar ook mee bezig. Zo kunnen die zaken meer aan bod komen en kan het beter worden gecontroleerd.

In eerste instantie is het nodig om de capaciteit te verhogen van organisaties die wel de ervaring en de juiste manieren hebben om in scholen te gaan praten over thema's die breder gaan dan alleen het puur seksuele en die leerkrachten kunnen opleiden.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, er is heel wat educatief materiaal. Sensoa heeft een aantal zeer goede didactische pakketten. Ik denk niet dat er op dat vlak een probleem is. Er is daarin geïnvesteerd.

Het is belangrijk dat de inspectie focust op die zaken. Want blijkbaar loopt het fout, ofschoon een degelijke seksuele voorlichting en een degelijke voorlichting over seksueel overdraagbare aandoeningen en relationele vorming bij mijn weten al lang tot de eindtermen behoort. Het wordt eens tijd, zeker gezien de huidige maatschappelijke evoluties. Ik denk bijvoorbeeld aan de grootstedelijke context, waar veel jongeren opgroeien in gezinnen waar daarover niet zo openlijk wordt gesproken en waar er daarop een enorm taboe rust. We moeten die jongeren wapenen. Er zijn dus een aantal zaken die fout lopen. De inspectie moet daarvoor oog hebben.

Ook de lerarenteams, de scholen zelf, moeten daarin hun verantwoordelijkheid opnemen. Ik heb het onderwerp al een paar keer aangehaald in de commissie. Het is niet de eerste keer, en de vorige keer was ook niet de eerste keer. Ik heb het al besproken in de vorige legislatuur. Ik heb het er moeilijk mee dat leerkrachten dit zomaar van zich afwentelen. Dat ze ondersteuning vragen van organisaties als Sensoa juich ik toe. Dat er ondersteuning is van Jong & Van Zin is belangrijk. Ik juich dat toe, mevrouw Meuleman. En ik vind dat die organisaties nog wat meer ruimte mogen krijgen.

Maar ik heb het moeilijk met de gemakzucht. Want eventjes googelen en je komt meteen bij Sensoa terecht en niet bij alle soorten duistere organisaties. Sensoa komt echt wel bovenaan de lijst uit wanneer u 'seksuele voorlichting' googelt.

Ik heb het verder ook moeilijk met de schroom om dit te bespreken. For Christ's sake, kunnen we daarover in de 21e eeuw in Vlaanderen nog altijd niet spreken? Is dat zo moeilijk?

We moeten kijken naar een nuttig element in de hervorming van de lerarenopleiding. Als iets in de eindtermen staat, lijkt het mij absurd om aan het middenveld te blijven vragen om het in te vullen in de scholen. Ik heb er niets op tegen dat het middenveld daarin een nuttige rol vervult en expertise aanlevert. Maar de leraren moeten het ook kunnen. Het staat in de eindtermen. Ze moeten het kunnen. Ze moeten kunnen spreken over wat taboe is. Ze moeten toegankelijk zijn voor de leerkrachten. Want er is een zorgwekkende stijging van het aantal seksueel overdraagbare aandoeningen.

Er is een zorgwekkende problematiek met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag en seksuele intimidatie, met gebruik van sociale media. Met een beetje mediawijsheid alleen gaan we dat niet oplossen. Jongeren moeten daarover degelijk les krijgen. Minister, ik heb daarop gewezen tijdens de bespreking van de beleidsbrief en ik zal daarop blijven hameren, want een aantal aspecten verdienen werkelijk meer kwaliteitsvolle aandacht in ons onderwijs.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Het is duidelijk dat de betrokken school, weliswaar onvoorzichtig, maar toch te goeder trouw heeft gehandeld. De pro-lifebeweging heeft zich de voorbije jaren verfijnd in het maskeren van haar ware bedoelingen, maar we moeten wel vermijden dat zulke zaken nog gebeuren.

Bij sommige directies en leerkrachten bestaat er nog steeds een zekere remming en misschien zelfs schroom om proactief aan de slag te gaan in het kader van het beleid rond seksuele opvoeding. In sommige scholen wordt er heel veel en goed werk verzet, maar dat is duidelijk niet overal het geval. Nochtans is dat essentieel, daarover zijn we het eens.

Nog steeds worstelen heel veel jongeren met vragen over seksualiteit en geaardheid, en nog steeds is de kennis over soa's heel laag, dus moet ons onderwijs hier verder mee aan de slag. De oplossing bestaat erin seksuele opvoeding zoveel mogelijk in een breed kader te plaatsen van zelfontplooiing en ontwikkeling van sociale en relationele vaardigheden.

Het is belangrijk om verder in te zetten op drie belangrijke elementen: de eindtermen seksuele opvoeding moeten nog beter aansluiten bij de noden van onze huidige samenleving. Alle leerkrachten moeten over eventuele schroom worden geholpen, zodat seksuele en relationele opvoeding geen zijprojectje blijft van de leraar biologie of levensbeschouwelijke vakken. Er moet voldoende aandacht zijn in de lerarenopleiding, ongeacht het niveau of de vakspecialisatie. We moeten ook de directies versterken om een echt beleid te voeren inzake seksuele en relationele opvoeding. Ook de sociale vaardigheden zijn cruciaal om dat verder te kunnen ontwikkelen.

Minister, ziet u op korte termijn mogelijkheden om de best practices inzake seksuele opvoeding, die er in vele scholen zeker zijn, uit te wisselen met andere scholen over de netten heen? Dat kan een belangrijke insteek zijn. We moeten ook niet altijd het warm water uitvinden. Er zijn al heel veel goede praktijkvoorbeelden voorhanden.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Toen ik de vraag om uitleg van mevrouw Meuleman las over de antiabortusbeweging Youth For Life, dacht ik: oei. Ik ben dan ook zelf eens gaan kijken wat er aan de hand was.

Minister, ik onderschrijf dat u zegt dat het niet aan de minister is om te bepalen met wie en wat men samenwerkt. In het parlement hebben we steeds de mond vol over middenveldorganisaties. Ik heb de moeite genomen om uit te zoeken waar die vzw Jongeren Info Life voor staat. Ze zijn gestart met drie opdrachten vanuit hulpverlening: hulpverlening bij een ongeplande zwangerschap, hulpverlening bij een tienerzwangerschap, en hulpverlening na een abortus. Dat laatste vind ik straf voor een antiabortusbeweging.

Dat ze werken vanuit een bepaalde levensopvatting zal ik niet ontkennen. Maar in hun visie en waar ze voor staan, zie ik helemaal geen antichoicebeweging. Sommigen zeggen dat het wordt gemaskeerd. Ik vraag me dan toch af waarom dat vier jaar vlot gaat, ook in Edegem. Ik zal nog informatie vragen aan de school. Ineens verschijnt er een artikel in een krant met termen als antiabortusbeweging, en dan is het hek van de dam. Het wordt dan overgenomen in tal van media en begint een eigen leven te leiden. Tot eergisteren kende ik de beweging niet, maar ik nodig jullie uit eens naar de website te kijken.

Minister, de objectieve kwaliteitscriteria waarover men spreekt, vind ik nergens. Die vraag moeten we misschien eens voorleggen aan minister Vandeurzen. De objectieve kwaliteitscriteria zoals die door Sensoa worden geponeerd, verrichten heel goed werk. Maar welke zijn de objectieve kwaliteitscriteria en door wie zijn ze vastgelegd?

Alles wat met seksualiteit en seksuele overdraagbaarheid en ook met het relationele te maken heeft, moet onze aandacht blijven hebben. We moeten ook wel

oppassen om degenen waarover we bepaalde vermoedens hebben, niet onmiddellijk weg te zetten. Bij die vzw zijn artsen betrokken, CLB-artsen, psychologen en psychiaters. Ik zou dat niet zomaar wegzetten als een antibeweging.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Mijnheer Van Dijck, ik ken u lang genoeg om te weten dat u met uw betoog niet minimaliseert. Ik heb zelf eens de proef op de som genomen om te zien hoe snel ik als leek op de juiste plaats terecht zou komen waar de Vlaamse Gemeenschap middelen geeft aan een partnerorganisatie om hier rond te werken. Met drie muisklikken zit je op het deel van de website van Sensoa waar hun partnerorganisaties staan, waar ook de eindtermen en ontwikkelingsdoelen staan, waar kwaliteitsvol aanbod inzake relationele en seksuele vorming op school staat, waar het respect voor seksuele en reproductieve rechten van jongeren staan en waar ook organisaties staan waarmee ze wegens geen kwaliteit of geen objectieve informatie niet samenwerken.

Het excuus 'Wir haben es nicht gewusst' moet wel stoppen. Minister, ik treed u bij dat u niet in elke klas of school het oog van Moskou of big brother of big sister moet gaan spelen.

Het is wel een warme oproep aan de koepelorganisaties en aan alle lokale inrichtende machten en directies. Dat een beginnende leerkracht zich achter schroom of achter het feit dat hij beginnend leerkracht is, kan verstoppen, tot daar aan toe. Mensen die lokaal en centraal verantwoordelijkheid dragen in het onderwijs, mogen zich echter na vandaag niet meer verstoppen achter het feit dat ze de informatie niet hebben. Vlaanderen werkt samen met een organisatie die kwaliteitsvol is. Als dat niet zo is, dan moeten de bewijzen maar worden geleverd. Ze bestaat en de Vlaamse overheid doet die inspanning. Ik vind dan ook dat beleidsvoerders van instellingen die door ons worden gefinancierd, gesteund en erkend, zich niet moeten verstoppen achter het feit dat ze de informatie niet hebben. Ze staat open en bloot op het internet.

We moeten leerkrachten wapenen om dit zelf in handen te nemen, want in elke klas en in elk jaar kan er een debat opduiken dat breder gaat dan enkel puur seksuele voorlichting, maar dat ook gaat over respect voor de verschillende geslachten, holebirechten enzovoort.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik bedank iedereen voor de aanvullende opmerkingen. Ik ben het ermee eens dat we ervan mogen uitgaan dat leerkrachten zelf in staat moeten zijn om seksuele opvoeding te geven en dat dit meer is dan de pure biologieles. U moet mij daar niet van overtuigen. Het doet me wel eventjes nostalgisch terugblikken op de manier waarop ik zelf seksuele voorlichting heb gekregen. Het is allemaal goed gekomen met mij. Enfin, dat denk ik toch. (*Gelach*)

Ik vind dat ervaren leerkrachten het zelf moeten kunnen overbrengen naar de leerlingen. Ik vind het ook goed dat er een partnerorganisatie bestaat die in educatief materiaal voorziet. Sensoa heeft ook een aanbod voor leerkrachten 'teach the teacher'. Als een leerkracht drempelvrees heeft, dan vind ik het goed dat die zo'n cursus volgt. Het gaat immers om een gevoelig moment in de klas. Ik begrijp dat leerkrachten ondersteuning zoeken.

De opmerking van de heer Van Dijck intrigeert mij. Ik verwijs ook naar de mail die ik heb gekregen van de organisatie die vindt dat ze onheus in de markt is gezet. De organisatie staat op de zwarte lijst van Sensoa. Ik vind het zeer belangrijk dat de organisatie een gesprek met Sensoa gaat voeren.

Iemand vroeg op welke manier de criteria worden vastgelegd. Het is voor mij ook van belang dat Sensoa niet alles wat niet het hunne is, slecht beoordeelt. Er moet een kwaliteitskader zijn om te beoordelen wanneer een organisatie erop komt of niet. Dat zal er ook wel zijn. Als daar kritiek op is, dan moeten beide dat met elkaar bespreken. Ik zou als minister heel graag verder een beroep kunnen doen op Sensoa om te toetsen wat betrouwbaar is en wat niet aan de hand van objectieve en voor iedereen verifieerbare criteria.

Ik ben het eens met de boodschap dat je er bij Sensoa onmiddellijk op terecht komt. De website is bijzonder makkelijk te vinden: www.seksuelevorming.be. Dat spreekt dus voor zich.

Mevrouw Meuleman, u was gisteren nogal kritisch voor mij over mijn communicatie. U zult zaterdag vastgesteld hebben dat ik geen enkele poging heb gedaan om in te gaan tegen uw communicatie, gelet op de gevoeligheid van het thema. U hebt een mooi forum gekregen om uw ding te doen. Uw fractieleider heeft het eventjes overgenomen, heb ik gezien, maar het was toch een grote communicatie.

Dit blijft een gevoelig thema. Ik wil ook niet stigmatiseren als ik niet zeker ben. Ik vind ook niet dat ik de persoon ben die daarover uitspraken kan doen. De organisatie moet dat met Sensoa proberen uit te klaren.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, we zijn het eens over heel veel dingen. De heer Van Dijck stelt terecht dat de beoordelingscriteria van Sensoa bekend moeten worden gemaakt. Er waren toch heel wat indicaties, los van het feit dat de organisatie op de zwarte lijst staat, die wat dubieus waren. Als dat niet zo is, moet dat misschien worden rechtgezet. Ik vrees echter dat diegenen die het probleem aankaartten en Sensoa het bij het rechte eind hebben.

Iedereen is het er over eens dat relationele en seksuele opvoeding kwaliteitsvol moet zijn. Het moet veel breder gaan dan louter informatie over het seksuele. Het relationele moet echt wel belangrijk worden. Mevrouw Brusseel heeft dat goed naar voren gebracht. Ik begrijp ook haar frustratie. Wat ze zegt, is heel terecht. Ik heb het tijdens de vorige legislatuur al aangekaart en ook nu al verschillende keren. We zijn het altijd allemaal eens, maar toch blijven de problemen opduiken en geven scholen aan dat ze het nog steeds niet goed weten. Er moet inderdaad naar de lerarenopleiding worden gekeken en worden nagegaan of de 'teach the teachers'-programma's moeten worden uitgebreid. De leerkrachten moeten het inderdaad kennen. We moeten nagaan of de capaciteit niet moet worden verhoogd. Het gaat niet alleen om afstuderende leerkrachten. Ook leerkrachten die al lesgeven, kunnen extra vorming gebruiken. In plaats van het steeds eens te zijn zonder dat er iets gebeurt, hoop ik dat er vooruitgang wordt geboekt op dat vlak.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.